Դատական հայցեր են հարուցվել 11,5 հազար ջրօգտագործողների դեմ

Ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի ենթակայության կազմակերպությունները նրան պարտք են 6,1 մլրդ դրամ: Կոմիտեն մոտ 4,7 մլրդ դրամի պահանջով դատական հայցեր է հարուցել 11,5 ջրօգտագործողների հանդեպ: Դատի տրվածների 11 հազարը ֆիզիկական անձինք են, 306-ը՝ իրավաբանական:

Հիշեցնենք, որ ջրօգտագործողներին ոռոգման ջուրը տրամադրվում է 1 խմ-ն 5,7 դրամով:

Վհատեցնող է այլ բան. պատմում են, որ դատական կատարածուները մտնում են տները, ոռոգման ջրի պարտքերի դիմաց բռնագրավում ունեցվածքը: Ճորտատիրական շրջանում այդպես էին վարվում բահրան չվճարած գյուղացու հետ:

Կ. Դ.

ՊԵՐ ԳԱՐԹՈՆԻ ԶԵԿՈՒՅՑԸ

Եվրախորհրդարանում հասունանում է ղարաբաղյան կարգավորման ոչ հայանպաստ նախաձեռնություն

Փետրվարի 26-ին Եվրախորհրդարանի (Եվրամիության օրենսդիր մարմինն է) լիագումար նիստում քվեարկության կդրվի շվեդ պատգամավոր Պեր Գարթոնի զեկույցը Հարավային Կովկասի մասին, որի գլուխներից մեկը՝ «Հույժ վտանգավոր– Լեռնային Ղարաբաղ» վերնագրով նվիրված է ղարաբաղյան հակամարտությանը: Այն հանգամանքը, որ Հարավային Կովկասում Եվրամիության (ԵՄ) հատուկ ներկայացուցիչ Հեյկի Տալվիտիեն Գարթոնի զեկույցը որակել է «ակտիվ, դրական եւ ոգեւորող», թույլ է տալիս ենթադրել, որ Եվրախորհրդարանը, միգուցե որոշ փոփոխություններով, կողմ է քվեարկելու:

Հունվարի 27-ին Եվրախորհրդարանի արտաքին գործերի, մարդու իրավունքների, ընդհանուր անվտանգության եւ պաշտպանական քաղաքականության հանձնաժողովը քննարկեց, փոփոխություններ կատարեց եւ ընդունեց Գարթոնի զեկույցը, որը վերաբերում է Հարավային Կովկասի նկատմամբ ԵՄ քաղաքականությանը: Շվեդ պատգամավորը մի քանի անգամ շեշտել է, որ Հարավային Կովկասը հատուկ տեղ պիտի ունենա «Ընդլայնվող Եվրոպա նոր հարեւաններ» քաղաքական ծրագրում, քանի որ ԵՄ անդամակցության հեռանկարը կարեւոր խթան է կովկասյան հանրապետությունների ժողովրդավարական եւ տնտեսական բարեփոխումների համար:

Պեր Գարթոնի պատրաստած զեկույցի տեքստը հիմնականում կրկնությունն է նրա՝ 2002 թ. հունվարի 28-ի պատրաստած առաջին զեկույցի: Փետրվարի 18-ին, ինչպես տեղեկանում ենք Եվրոպահայերի համագումար կազմակերպության տարածած հաղորդագրությունից, Հեյկի Տալվիտիեն, ավարտելով Ադրբեջան, Հայաստան եւ Վրաստան այցելությունները, հանդիպել է Եվրախորհրդարանի արտաքին հարցերով հանձնաժողովի անդամներին: Տալվիտիեն ասել է, որ տարածաշրջանը ԵՄ ուշադրության կենտրոնում է նախ եւ առաջ Վրաստանի վերջին իրադարձությունների պատճառով:

Տես • էջ 8

ՀԱՅ ՍՊԱՅԻ ԿԱՑՆԱՀԱՐՈՒՄ

ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղարը դատապարտում է Բուդապեշտում կատարված ոճիրը

Փետրվարի 23-ին ՆԱՏՕ-ում Հայաստանի պատվիրակության ղեկավար դեսպան Վիգեն Չիտեչյանը Բրյուսելում հանդիպում է ունեցել ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Յաապ դը Հոոփ Սխեֆերի հետ՝ «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում Հայաստանի եւ Հյուսիսատլանտյան դաշնագրի համագործակցության զարգացումը քննարկելու:

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել է նաեւ «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում Բուդապեշտում կազմակերպված անգլերեն լեզվի դասընթացի ժամանակ տեղի ունեցած ողբերգական միջադեպը: Գլխավոր քարտուղարը դատապարտել է այդ ոճիրը եւ խնդրել դեսպանին իր անկեղծ ցավակցությունները փոխանցել լեյտենանտ Մարգարյանի ընտանիքին:

Դեսպան Չիտեչյանը Հյուսիսատլանտյան դաշնագրի գլխավոր քարտուղարին է փոխանցել Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարի նամակը:

Այդ նամակում արտաքին գործերի նախարարն իր վրդովմունքն է արտահայտել ադրբեջանցի սպայի կատարած բարբարոսական ոճրի կապակցությամբ, որը Հայաստանում առաջացրել է մեծ ցնցում եւ զայրույթ: Նա հայտարարում է, որ նման արարքը «ցավալի, բայց միեւնույն ժամանակ սպասելի էր, որպես Ադրբեջանի նոր եւ հին իշխանությունների բազմաթիվ հայտարարությունների հետեւանք: Ցավալիորեն, Ադրբեջանի նոր նախագահի օրոք նման քաղաքականությունը պահպանվեց եւ նոր խթաններ ստացավ»: ՀՀ ԱԳ նախարարը շեշտում է, որ «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագիրը Հայաստանը մշտապես դիտարկել է որպես բազմաթիվ երեւույթների, այդ թվում նաեւ Ադրբեջանի հետ հարաբերությունները կանոնակարգելու համար արդյունավետ շրջանակ ու ձեւաչափ»: Այնուամենայնիվ, «Գործընկերությանը մեր մոտեցումը Ադրբեջանի կողմից փոխադարձության չարժանացավ՝ նույնիսկ մինչեւ այս աննախադեպ արարքը»: Նախարարը նշում է, որ «չի եղել «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրի որեւէ միջոցառում, որը պաշտոնական Բաքվի կողմից չօգտագործվեր կոպիտ հակահայկական քարոզչություն եւ հիստերիա սանձազերծելու նպատակով»:

Հայաստանի դեսպանը վերահաստատել է, որ «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում մասնակից երկրների ստանձնած պարտավորությունները անշրջելի են եւ պետք է ամբողջությամբ հարգվեն՝ համաձայն գործընկերության ոգու պահանջների:

Պաշտպանություն ադրբեջանավարի

ԲԱՔՈՒ, 23 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես հաղորդել է էմ Փի էյ-ին Ղարաբաղի ազատագրության կազմակերպության փոխնախագահ Բաբաք Իմանին, կստեղծվի Ռամիլ Սաֆարովի իրավունքների պաշտպանության կոմիտե: Սաֆարովը մեղադրվում է Բուդապեշտում հայ սպայի սպանության մեջ: Կոմիտեի ստեղծման մասին կհայտարարվի փետրվարի 24-ին, Միջազգային մամլո կենտրոնում միջոցառման ժամանակ: Ըստ Իմանիի, հանրապետության մի շարք հայտնի հասարակական եւ քաղաքական գործիչներ համաձայնել են համագործակցել կոմիտեի հետ: ՂԱԿ-ի նախաձեռնությունը դրական են գնահատել եւ մեղադրյալի ընտանիքի անդամները: «Մենք ամեն ինչ կանենք, որպեսզի ապացուցենք Սաֆարովի անմեղությունը եւ հասնենք նրա ազատման», հայտարարել է Իմանին:

Թերի Դեյվիսը Ղարաբաղում

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ

ԵԽԽՎ ղարաբաղյան հակամարտության գծով զեկուցող Թերի Դեյվիսը երեկ ժամանեց Ստեփանակերտ: Գիշերը տեղացած առատ ձյունը եւ ցերեկվա ընթացքում շարունակվող մառախուղը որոշ խմբագրումներ էին մտցրել այցի ժամանակացույցի մեջ, ուստի Թերի Դեյվիսը Երեւանից տեղ հասավ համարյա օրվա վերջին: Երեւանից նրան ուղեկցում էր ՀՀ ԱԺ փոխնախագահ Տիգրան Թորոսյանը: Առաջին հանդիպումը կայացավ Շուշիում՝ գետաշենցի ու շահումյանցի փախստականների հետ: Անգլիացի խորհրդարանականն ուշադրությամբ լսեց տնավեր եղած փախստականների պատմածները՝ ըմբռնումով վերաբերվելով նրանց խնդիրներին:

ՀՀ ԱԺ փոխնախագահ Տ. Թորոսյանը հենց Շուշիում լրագրողներին տված ճեպազրույցում գնահատելով ԵԽԽՎ ներկայացուցչի այցը տարածաշրջան, մասնավորապես նշեց նաեւ, որ պետք չէ Թ. Դեյվիսի զեկույցի հետ հույսեր կապել, քանի որ Ղարաբաղի հիմնահարցը ԵԽԽՎ-ն լուծել չի կարող, դա Մինսկի խմբի խնդիրն է: Իսկ ահա ՀՀ-ի եւ ԼՂՀ-ի համար տվյալ դեպքում խնդիրն է թույլ չտալ, որ ԵԽԽՎ-ում թյուր կարծիք ստեղծվի Հայաստանի ու Ղարաբաղի վերաբերյալ: Նա միաժամանակ կարեւորեց ԼՂՀ-ի ինքնակամորեն ժողովրդավարական արժեքներ որդեգրելու պատրաստակամությունը, ընդգծելով դրա դրական ազդեցությունը միջազգային հանրության ընկալումներում: Ավելի ուշ, երեկոյան, տեղի ունեցավ հանդիպում ԱԺ նախագահ Օլեգ Եսայանի հետ, որից հետո Թ. Դեյվիսին ընդունեց ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանը:

ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԱՅԳՈՒ ՀԱՇՎԻՆ

Կոտորածն անտառի՝ ոստիկանների օգնությամբ

Երեկ «Հաղթանակ» զբոսայգու «Մայր Հայաստան» հուշարձանին հարող անտառածածկ հատվածում իրականացվել է վերջին շրջանում այս տարածքի համար հատկանշական դարձած հերթական ավերածությունը: Հողին են հավասարեցվել թե հին ու նոր ծառերը, թե արդեն կտրված ծառերի արմատներից վերակենդանացած տունկերը: Այս անգամ հողի ու կանաչի սպանդը կատարվել է 10-12 ոստիկանների ուղեկցությամբ ու աջակցությամբ: Ընդ որում, ոստիկանները կենդանի պատ են ստեղծել՝ արգելելու ոչ միայն վրդովված բնակիչների մուտքը տրակտորով վարվող տարածք, այլեւ դեպքի վայր հասած լրագրողների նկարահանման փորձերը: Այս ամենի մասին երեկ «Ազգ»-ին տեղեկացրեց Հայաստանի կանաչների միության նախագահ Հակոբ Սանասարյանը:

Ըստ լուրերի, այս հատվածում կանադական թաղամաս է կառուցվում, ուր բնակվելու են Երեւանում բնակարան ունենալու ցանկություն՝ հայտնած կանադահայերը: Դա, իհարկե, ուշագրավ ծրագիր է, բայց ինչու ներդրումները պիտի իրականացվեն հենց ծառ ու թփի հաշվին:

Ինչու ոմանց էկոլոգիական տհասությունը մեր առողջության վատացման պատճառ պիտի դառնա:

Հիշեցնենք, որ այս պահին կանաչապատ տարածքների վրա հարձակումն իրականացվում է երկու ճակատով՝ «Հաղթանակ» զբոսայգի եւ «Դալմայի այգիներ»:

Կ. Դ.

ԽԺԴԺՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Բաթումում շարունակվում են տարբեր կուսակցությունների գրասենյակների ավերումները

ԹԲԻԼԻՍԻ, 23 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ընդդիմադիր «Մեր Աջարիա» շարժման ներկայացուցիչները հայտարարում են, որ իրենց Բաթումի գրասենյակը երկուշաբթի գիշեր կրկին ենթարկվել է հարձակման: Ինչպես լրագրողներին հայտնել է «Մեր Աջարիա» շարժման առաջնորդ Թամազ Դիասամիձեն, չպարզված անձինք քարեր են նետել գրասենյակի ճակատային մասի վրա, որի հետեւանքով փշրվել են ապակիները, վնասվել է կահույքը: Սա «Մեր Աջարիա»-ի գրասենյակի վրա հարձակման երկրորդ դեպքն է, այն արդեն գրոհել էին փետրվարի 20-ին: Ինչպես հաղորդում է «Ինտերֆաքսը», փետրվարի 22-ին անհայտ անձանց կողմից հրկիզվել է Քրիստոնեա-դեմոկրատական կուսակցության Բաթումի գրասենյակը: Այդ միջադեպից մի քանի ժամ անց Բաթումի ծովափին հայտնաբերվել է այդ կուսակցության առաջնորդներից մեկը՝ Ավթանդիլ Դարչիան, որին անհայտ անձինք նստեցրել էին մեքենան, տարել ծովափ եւ դաժանորեն ծեծել:

Ընթացիկ

Եթե մի բան գնում եք, անպայման կտրոնը պահանջեք

Սպառողը տուժում է նաեւ օրենսդրական հակասություններից

Սպառողների շահերի պաշտպանության միության ուսումնասիրությունները (Լոռի, Վայոց ձոր, Երեւան), կրկին արձանագրեցին ժամկետանց ու կեղծված սննդամթերքների առատություն: Դրանց տեսականին միությունը տրամադրեց մեր թերթին հանձնարարելով ընթերցողին զգոն լինել, եթե նա հանդիպել կամ գնել է նշված մթերքներից որեւէ մեկը: Ի դեպ, մթերքների որոշ տեսակներ գնորդներն իրենք են ներկայացրել միությանը:

Միության նախագահ Արգար Եղոյանը մատնացույց է անում անցանկալի գնումների դեմ պայքարի մի ուղի եւս (բացի այն, որ կարելի է կողմնորոշվել մթերքի զուտ ապրանքային տեսքով, պիտակավորման ու հասցեի առկայությամբ եւ այլն). «Սպառողների իրավունքների պաշտպանության մասին» 2001 թ. ընդունված օրենքի 23-րդ հոդվածի համաձայն, սպառողը կարող է փոխարինել ապրանքը, եթե նույնիսկ այն պատշաճ որակի է: Իսկ 22-րդ հոդվածը իրավունք է տալիս վերադարձնելու ոչ պատշաճ որակի ապրանքը: Վերադարձման կամ փոխարինման մեխանիզմը վերաբերում է եւ պարենային, եւ ոչ պարենային ապրանքներին, բացի կառավարության սահմանած անվանացանկով հիգիենայի ապրանքներից: Ըստ օրենքի, այդ փոխանակումը պիտի կատարվի 14 օրվա ընթացքում, եթե պահպանվել են նշված ապրանքի սպառողական տեսքն ու ապրանքային հատկանիշները, ինչպես նաեւ ապրանքային կամ դրամարկղային կտրոնը:

Քանի որ այսօր տնտեսության մեջ տիրապետող ստվերային տնտեսավարողները հնարավորինս խուսափում են հարկման մեխանիզմներից, ամենեւին նախանձախնդիր չեն վաճառված ապրանքի հետ նաեւ կտրոն տալու գնորդին: Նկատենք, որ մեզանում ընդհանրապես չի գովազդվում կտրոն պահանջելու սովորությունը, եւ սպառողն էլ թերագնահատում է դրա կարեւորությունն իր իրավունքները պաշտպանելու գործում: Իսկ եթե կտրոնը չկա, ապրանքը փոխարինելու հավանականությունը հավասարվում է զրոյի:

Ռուս սպառողները նույն խնդրին այլ տեսանկյունով են մոտենում. վաճառողն ինքը պիտի հավաստի, որ սպառողն ապրանքն իր մոտից չի առել, այսինքն, ապրանքային յուրաքանչյուր խմբաքանակի համար սերտիֆիկատներ պիտի ունենա, որպեսզի ապացուցի, որ վերադարձվող ապրանքը որեւէ խմբաքանակի մեջ չի ներառված: Այս սկզբունքը գերադասելի է նաեւ ստվերային տնտեսությունը կրճատելու տեսանկյունից:

Ավելի վաղ ընդունված քաղաքացիական օրենսգրքի 517-րդ հոդվածով գնորդը կարող է ապրանքը վերադարձնել կամ փոխարինել, եթե ապրանքի սպառողական հատկանիշների հետ պահպանվել են նաեւ ապրանքը հենց այդ վաճառողից գնած լինելու ապացույցներ: Իսկ ապացույց կարող են լինել երաշխիքային կտրոնը կամ տվյալ ապրանքի անձնագիրը: Այսինքն, տվյալ պահին հակադրվում են սպառողների մասին օրենքի եւ քաղաքացիական օրենսգրքի նույն դրույթները: Առանց այդ էլ բազում խոչընդոտների բախվող սպառողը եւս մեկ հակասության առաջ է կանգնում: Այսինքն, գործող օրենքները հրատապ հստակեցումների կարիք են զգում եթե պետությունը նախանձախնդիր է իսկապես հարգելու իր քաղաքացիների սպառողական տարրական իրավունքները:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Հայաստանի շուկաներում հայտնաբերված կեղծված ապրանքների ցանկ

Աղյուսակ ԺՄ N1 — հունվար 2004թ.

հ/հ	Ապրանքի անվանումը	Չափման միավորը	Փաթեթավորումը: Տեսակը	Փաթեթավորումը: Քաշը	Արտադրող ձեռնարկությունը	Ծագման երկիրը	Պահպանման ժամկետը	Նշումներ
1	Նրբերշիկ "Chuch wagon"	հատ	տոլիէթիլեն	340գր	BAR-S Foods Co.	ԱՄՆ	05.12.03թ.	առանց տեսանելի փոփոխ.
2	Յոգուրտ "Ermigurt"	հատ	պլաստիկե բաժակ	125 գր	Ermann	Ռուսաստան	09.01.04թ.	առանց փոփոխ.
3	Կարագ "Смоленское"	հատ	ալյում. թաղանթ	200 գր	ЗАО "Красагромол"	Ռուսաստան	12.10.03թ.80օր	փոփոխ. համ
4	Շոկոլ.կոկոսով City Cocomis	հատ	ալյում. թաղանթ	45 գր	Turk Mali	Թուրքիա	21.01.03թ.	առանց փոփոխ.
5	Ժելե անանասի	հատ	ալյում. թաղանթ	50 գր	"Цикория С.А" ՍՊԸ	Ռուսաստան	05.10.03թ.	
6	Յոգուրտ "Fructis"	հատ	պլաստիկե բաժակ	125 գր	Campina	Գերմանիա	04.01.04թ.	առանց փոփոխ.
7	Չիպսեր "Cerezos Biftek"	հատ	ալյում. թիթեղ	20գր	KAR GUARAN THH CHNTHR	Թուրքիա	06.03թ. 6ամիս	փչված փաթեթ
8	Մարմելադ "Кузя"	հատ	ստվարաթղթյա տուփ	200 գր	Canave di Covofie	Ուկրաինա	08.03թ. 3ամիս	
9	Եգիպտ.ձող. Վանիլային	հատ	տոլիէթիլեն	132 գր	"Русский продукт"	Ռուսաստան	մինչեւ 12.03թ	առանց փոփոխ.
10	Չիրապտուղ "ECE"	հատ	տոլիէթիլեն. փաթեթ	500գր	Turk Mali	Թուրքիա	12.03թ.	առանց փոփոխ.

Հայաստանի շուկաներում հայտնաբերված կեղծված ապրանքների ցանկ

Աղյուսակ ԿՄ N1

հ/հ	Ապրանքի անվանումը	Չափման միավորը	Փաթեթավորումը: Տեսակը	Փաթեթավորումը: Քաշը	Արտադրող ձեռնարկությունը	Ծագման երկիրը
1	Քաղցր ձողիկ "Դելիկատես"	հատ	տոլիէթ.փաթեթ	Նշված չէ	Նշված չէ	Նշված չէ
2	Պրյանիկներ կիտրոնով	հատ	տոլիէթ.փաթեթ	Նշված չէ	Նշված չէ	Նշված չէ
3	Բուլկիներ խաշխաշով	5հատ	տոլիէթ.փաթեթ	Նշված չէ	Նշված չէ	Նշված չէ
4	Շոկոլադե սալիկ "Аленка"	հատ	թղթյա փաթ.	15գր	ОАО "Красный октябрь"	Ռուսաստան
5	Բրինձ	հատ	տոլիէթ.փաթեթ	200 գր	Նշված չէ	Նշված չէ
6	Շոկոլադե սալիկ "Российский"	հատ	թղթյա փաթ.	100գր	ОАО "Россия"	Ռուսաստան
7	Կարագ "Смоленское"	հատ	ալյում. թիթեղ	200 գր	ОАО "Красапромол"	Ռուսաստան
8	Խտացրած քաղցր կաթ	հատ	մետաղյա տուփ	200 գր	Корнеевский мол. комб	Ռուսաստան
9	Չամիչ	հատ	տոլիէթ.փաթեթ	Նշված չէ	Նշված չէ	Նշված չէ
10	Փոշի կաթ	հատ	թղթյա փաթ.	500 գր	Նշված չէ	Ռուսաստան

Քննարկումներ, ցույց, հանրահավաք

Այս անգամ կազմակերպիչները ուսանողներն են

«Հանուն գիտության զարգացման» նախաձեռնող խումբը տեղեկացնում է, որ փետրվարի 25-ին ժամը 15.00-ին Կինոյի տանը կկայանա ուսանողների եւ մտավորականների հանդիպում, որի ժամանակ կքննարկվի «Զինապարտության մասին» օրենքի նախագիծը, այն բացասական ազդեցությունը, որ օրենքը կունենա գիտության զարգացման վրա: Հաղորդագրության մեջ նշվում է, որ երեկվանից՝ փետրվարի 23-ից, ուսանողները պաշտոնապես հայտարարում են բողոքի ակցիայի մասին: Արդեն նախանշված են նրանց հետագա քայլերը՝ փետրվարի 28-ին ժամը 13.00-ին ցույց Մատենադարանի մոտ, մարտի 1-ին հանրահավաք օպերայի շենքի մոտ, որտեղից մասնակիցները կքայլեն դեպի Ազգային ժողով:

Ի դեպ, նախաձեռնող խումբը ստեղծել է նաեւ ինտերնետային էջ (http://all-students.nm.ru), որտեղ ներկայացնում է իրենց գործունեությունը:

Թ. Մ.

ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Հայկական կազմակերպությունները դատապարտում են հայ սպայի վայրագ սպանությունը

«Շվեյցարիա-Հայաստան» ասոցիացիան խստորեն դատապարտել է 26-ամյա լեյտենանտ Գուրգեն Մարգարյանի սպանությունը Հունգարիայի մայրաքաղաքում: Փետրվարի 19-ի առավոտյան ադրբեջանցի սպա Ռամիլ Սաֆարովը դանակահարել, ապա եւ կացնով կտրել է հայ սպայի գլուխը, երբ վերջինս եղել է քնած: «Շվեյցարիա-Հայաստան» ասոցիացիան հիշեցնելով հայերի հանդեպ Սումգայիթում, Բաքվում եւ Կիրովաբադում իրականացված դաժան կոտորածները, ընդգծում է, որ հայերի եւ ադրբեջանցիների գոյակցությունը քաղաքական եւ տարածքային նույն տանիքի տակ Ղարաբաղում անհնար է: Ասոցիացիան հայ սպայի կացնահարումը որակել է Ադրբեջանի ղեկավարության հակահայ եւ ռազմատենչ քարոզչության հետեւանք: Այն դեպքում, երբ Հայաստանը եւ Լեռնային Ղարաբաղը շարունակում են հավատարիմ մնալ ղարաբաղյան խնդրի խաղաղ կարգավորմանը: Ավելի վաղ, հայ սպայի կացնահարումը դատապարտել էր Ամերիկայի հայկական համագումար կազմակերպությունը:

Երբ անարգվում է մայրենին

Հայաստանի հեռուստառադիոընկերության եւ Հայաստանի հանրային հեռուստատեսության ղեկավարություններին,

պատճենը՝ ՀՀ ԿԳՆ լեզվի պետական տեսչության պետի պաշտոնակատար Հովհաննես Զաքարյանին,

Հայաստանի գրողների միության նախագահ Լեւոն Անանյանին,

Հայրենական եւ սփյուռքահայ քաղաքական ու հասարակական կազմակերպություններին եւ զանգվածային լրատվամիջոցներին

2004 թ. փետրվարի 16-ին Հանրային հեռուստատեսության «Բաց նախագիծ» հաղորդաշարով եթեր հեռարձակվեց հերթական հաղորդումը, որն այս անգամ նվիրված էր հայոց լեզվի խնդիրներին, մասնավորապես ՀՀ-ում հայախոսության օրեցօր նահանջին: Հրավիրյալներից մեկը՝ մի երիտասարդ, պատասխանելով հաղորդավարներից մեկի այն հարցումին, թե ինչո՞ւ այսօրվա երիտասարդները խուսափում են մաքուր, գրական հայերենով խոսելուց, պատասխանեց. «Մաքուր հայերենով խոսելու դեպքում ընկերները քեզ «դոդիկի» (ապուշի, հիմարի- Գ. Յ.) կամ երկնագույնի (արվամոլի- Գ. Յ.) տեղ են դնում»:

Սպասեցինք, որ հաղորդավարներն արժանի հակահարված կտան հայերենախոսներին անարգող ու անպատկառ այս արտահայտությանը: Դա չեղավ: Զարմանալի ու զայրացուցիչ էր նաեւ հրավիրյալներից, լեզվի պետական տեսչության պետի ներկայիս պաշտոնակատար Հովհաննես Զաքարյանի լռությունն այս անարգանքի նկատմամբ, մանավանդ որ նա խոսում էր մաքուր, գրական հայերենով, որով նա էլ, մեզ նման, «արժանանում» էր մի քանի րոպե առաջ նույն սրահում հնչած «պատվին»:

Հիշյալ հաղորդաշարի պատասխանատուներից պահանջում եմ ՀՀ-ի եթերով հրապարակային ներողություն խնդրել հայերենի մաքրության բոլոր նախանձախնդիրներից:

Հարգանքներով՝

ԳԵՎՈՐԳ ՅԱԶԸՃՅԱՆ
Հայրենադարձ սփյուռքահայ լրագրող, պետական ծառայող, պատմ. գիտ. թեկնածու

ՕՊԵՐԱՏԻՎ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Ձյան տակ են մնացել մի քանի տասնյակ մեքենաներ՝ ուղեւորներով

Փետրվարի 22-ին, ժամը 1.30-ի սահմաններում ուժեղ ձնաբքի հետեւանքով Գյումրի-Երեւան ավտոճանապարհին ձյան տակ է մնացել երեք ավտոմեքենա: Դեպքի վայր մեկնած Շիրակի մարզի «Ճանիճ» ՓԲԸ-ի ուժերով մեքենաները դուրս են բերվել ձյան տակից: Ժամը 4.20-ի սահմաններում Շիրակի մարզի Մասսարա գյուղի մոտակայքում ձյան տակ է մնացել «Գազել» մակնիշի միկրոավտոբուսը, որը մարզի «Ճանիճի» աշխատակիցները չեն կարողացել հանել: Սակայն 9 ուղեւորի հաջողվել է տեղափոխել Թալինի ոստիկանության բաժին: Տուժածներ չկան:

Նույն օրը Գյումրի-Երեւան ճանապարհին են մնացել մոտ 30, Գյումրի-Մարմաշեն՝ 10, Գյումրի-Ջաջուռ՝ 40 ավտոմեքենաներ: Ժամը 14.00-ին «Ճանիճի» աշխատակիցներին հաջողվել է Գյումրի-Երեւան ավտոճանապարհի ձնաբքի ծածկված հատվածից դուրս բերել 30 մեքենա, բացի 10 մետրանոց սառնարան ավտոմեքենայից: Ժամը 18.30-ի սահմաններում Մարմաշեն գյուղի բնակիչների, Ախուրյանի եւ մարզի ճանապարհաշինարարական ընկերությունների աշխատակիցների ջանքերով ձյան տակից դուրս են հանվել Գյումրի-Մարմաշեն հատվածում խցանված մեքենաները: Փետրվարի 23-ին, ժամը 1.00-ի սահմաններում ձյան տակից հանվել են Գյումրի-Ջաջուռ ճանապարհին մնացած 40 ավտոմեքենաների ուղեւորներին, բացի ջիպ մեքենայի երկու ուղեւորներից, որոնք չեն ցանկացել մեքենան լքել:

Ձեռնարկվում են հնարավոր միջոցառումները վերը նշված ճանապարհահատվածները մաքրելու եւ երթեւեկությունը բացելու շուրջ, տեղեկացրեց արտակարգ իրավիճակների լրատվական կենտրոնը:

Դանակահարություն

Փետրվարի 20-ին ոստիկանության կենտրոնական բաժին հիվանդանոցից հաղորդվել էր, որ թիկունքի մասում սուր կտրող գործիքից ստացած վնասվածքով իրենց մոտ է տեղափոխվել Գ. Թ.-ն: Մարմնական վնասվածք հասցնելու կասկածանքով բերման է ենթարկվել Արա Խ.-ն: Պարզվել է, որ վերջինս նույն օրը վիճաբանության ժամանակ դանակահարել է Գ. Թ.-ին: Կատարվում է հետաքննություն:

Ճաճանչների գողը բռնվեց

Փետրվարի 19-ին ոստիկանության Սպիտակի բաժին է դիմել Ա. Ե.-ն ու հայտնել, որ նույն օրն իր սենյակից գողացել են «Հայրենական պատերազմի առաջին աստիճանի» եւ «Աշխատանքի վետերանի» ճաճանչները: Նշված գողությունը կատարելու կասկածանքով բերման է ենթարկվել Ռեգինա Կ.-ն: Գողոնն առգրավված է, Ռեգինա Կ.-ն ստորագրությամբ բաց է թողնվել, կատարվում է նախաքննություն:

Լրաքաղը՝
ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆԻ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայութիւն /հեռ. 582483
Apple Macintosh համակարգչային սարքաւորումը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Քաղաք

Քաղաքային տնտեսության կառավարումը մեզանում իրականացվում է արդեն ավանդույթ դարձած արատավոր սկզբունքով. թողնում ենք, որ ամեն ինչ հասնի ծայրագույն սահմանի, ընդհուպ անհեթեթության, ու նոր փորձում ենք հարդարանքներ կամ լավագույն դեպքում շտկումների փորձեր անել: Այն, ինչ այսօր կարելի է անվանել Երեւանի ճարտարապետական դիմագիծ, մտքի հնարավոր ու մտահնար արտահայտությունների, սիրողական, եւ ցավոք հազվադեպ՝ մասնագիտական մոտեցումների խայտաբղետ գումար է: Անցումային ժամանակում անցումային հոգեբանությամբ կերտվեց Երեւանի այս կերպարը, խառը պահերին ինչ-որ բան հապշտապ փախցնելու սկզբունքով: Կառուցապատման նախագծերը ստեղծվում էին ձեռքի հետ, ձեւականորեն՝ երկրորդ պլանում, իսկ հետո կառուցապատողը մի կողմ էր դնում դրանք եւ զոռ տալիս երեւակայությանը: Եվ եղավ այն, ինչ ունենք այսօր:

Քաղաքաշինական ռոմանտիզմ. ինչպես խուսափել արդեն ավանդույթ դարձած գործելաձեւից

Անցում անցումային ժամանակից

Անցած շաբաթ քաղաքապետարանում քննարկվել է ճարտարապետական ու քաղաքաշինական վարչության աշխատանքային ծրագիրը 2004 թ. համար: Թե ինչ է դա նշանակելու Երեւանի համար, երեկ ներկայացրեց քաղաքապետարանի ճարտարապետության եւ քաղաքաշինության վարչության պետ Սամվել Դանիելյանը:

Քանի դեռ քաղաքի գլխավոր հատակագիծը մշակման ընթացքում է, պիտի կազմվեն Երեւանի առանձին հատվածների գոտեւորման նախագծեր, որոնք հընթացս իրականացվող կառուցապատումների համար զսպաշապիկի դեր կկատարեն: Դրանք լինելու են որոշակի սահմանափակումներ ու չափորոշիչներ բովանդակող հիմնադրույթային փաստաթղթեր, որոնք վերաբերելու են կառուցապատման տոկոսին՝ տվյալ հողահատկացման մեջ, նպատակներին, օբյեկտի հարկայնությանը եւ այլն: Այսինքն, աճուրդային մրցույթի մասնակիցը հստակ պիտի իմանա, թե գոտեւորման տվյալ հատվածում ինչ կարելի է իրականացնել եւ ինչ՝ ոչ: Գոտեւորման սխեմաները կհանձնարարեն նաեւ, թե որտեղ ինչ կարգի հողահատկացում է թույլատրելի:

Այսօրինակ պահանջները, թերեւս օգտակար կարող են լինել միայն նոր կառուցապատումների դեպքում: Ըստ Սամվել Դանիելյանի, Երեւանը դեռեւս չօգտագործված հողային պաշարներ ունի իր արվարձանային հատվածներում՝ Երեւան մտնող մայրուղիների վրա:

Իհարկե, ամեն ինչ սրանով չի ավարտվելու: Քաղաքաշինական ծրագրի երկրորդ կարեւոր հիմնադրույթը դառնալու են նախագծային բարելավումները: Դա նշանակում է, որ սկզբից եւեթ ստեղծվելու են այնպիսի նախագծեր, որոնց գծի ու ոգու համաձայն պիտի իրականացվի ողջ շինարարությունը: Այսինքն, մինչեւ շինարարության ավարտ նախագիծը որեւէ փոփոխություն չպետք է կրի: Ցանկացած կամայական միջամտություն վերահսկվելու է եւ առանց համաձայնության որեւէ շեղում անթույլատրելի է դառնալու: Այս առթիվ որոշակի լիազորություններ են տրվելու վարչության աշխատակիցներին:

Իսկ ինչ անել այն անավարտ օբյեկտների հետ, որոնք վաղուց անցել են նաեւ շինարարության ավարտի բոլոր ժամկետները: Վարչության պետը թվարկեց դրանցից «ստաժվորները», որոնք երկար տարիներ ցցված են քաղաքի կենտրոնական հատվածներում, անպատիժ խաթարելով նրա դեմքն ու Երեւան այցելածի տպավորությունները: Դրանք են՝ Նկարիչների միության նախկին սեփականություն կիսակառույցը, որի տերն այժմ «Մելլաթ» բանկն է, Տերյան եւ Պուշկինի փողոցների հատույթի բազմահարկը, Կայարանամերձ հրապարակի կիսակառույցը, կիսակառույցները՝ «Անի» հյուրանոցի անկյունում, Խորենացու փողոցում, «վերնիսաժի» հարեւանությամբ, «Սեւան» հյուրանոցի շենքը եւ այլն:

Վարչության պետը օրինախախտների հանդեպ տուգանքների կամ պատժամիջոցների որեւէ մեխանիզմ չնշեց: Բանակցելու են՝ փոխզիջումային տարբերակներ գտնելու, կառուցապատողի հետագա անելիքը եւ ժամկետները իրենց պահանջներին համապատասխանեցնելու հույսով: Բոլոր դեպքերում չեն քանդվելու:

Երեւանի ճարտարապետական միջավայրը հարդարելու մյուս ձեռնարկումը լինելու է ավտոտնակների ու կրպակների կանոնակարգումը: Դրանցից երկուսի էլ տեղադրումը դադարեցվել է: Հեռանկարում ծրագրվում է բազմահարկ ավտոկայանատեղիների ու ավտոտնակների կառուցում: Փորձ է արվում արդեն մաշված, տեսքը կորցրած կրպակները արդիականացնելու նախագծեր ստեղծել, այսինքն, դրանք պիտի բավարարեն դիզայնի որոշակի պահանջների: Դրանցից մեկը Ս. Դանիելյանը նկարագրեց՝ 3 կողմից ապակեպատ, մի քանի ճակատով սպասարկող օբյեկտներ են լինելու:

Այս ամենը, իհարկե, լավ է ու ոգեւորող, բայց միայն թղթի վրա: Անկասկած, մինչ այժմ էլ նման ծրագրեր ու ցանկություններ եղել են, բայց այդպես էլ դուրս չեն եկել հեղափոխական ռոմանտիզմի շրջանակներից, այս անգամ՝ քաղաքաշինության մեջ:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ

Շինարարական բազմազանություն երեւանյան ցուցահանդեսում

Երեկ Երեւանում բացված «Շինարարություն եւ վերանորոգում 2004» միջազգային մասնագիտացված առեւտրաարդյունաբերական ցուցահանդեսն իսկապես արժանի էր միջազգային կոչվելուն, քանի որ այնտեղ ներկայացված էին, բացի Հայաստանից, բազմաթիվ ընկերություններ Իրանից, Թուրքիայից, Բրիտանիայից, Իտալիայից, Ուկրաինայից, Ռուսաստանից: Logos expo center ընկերության կազմակերպած եռօրյա ցուցահանդեսի մասնակիցների թիվը 60-ից ավելի էր: Ներկայացված էր այն ամենը, ինչ անհրաժեշտ է տան որակյալ շինարարության, կահավորման, ձեւավորման եւ կենցաղային հարմարություններով ապահովման համար: Շինարարական տեխնոլոգիաներ, քարից եւ կերամիկայից պատրաստված ապրանքներ, տանիքներ, դռներ, լուսամուտներ եւ այլ պարագաներ: Սա առաջարկվող ապրանքատեսակների ոչ լրիվ ցանկն է:

Հայրենական ընկերությունները հիմնականում համատեղ ձեռնարկություններ էին կամ արեւմտյան հայտնի ընկերությունների ներկայացուցիչներ, որոնք բացի ներմուծելուց, նաեւ արտադրական որոշակի գործունեություն են ծավալում: Տեղական արտադրությունը ցուցահանդեսին ներկայացնում էին բետոնե կղմինդրների եւ ծածկի սալերի (պանելներ) արտադրությամբ հայտնի «Հանքածան», ալյումինե դռների եւ լուսամուտների արտադրությամբ, բնակելի եւ հասարակական նշանակության շենքերի նախագծմամբ եւ կառուցմամբ զբաղվող «Եվրոստան ույուս», երեսպատման սալիկներ արտադրող «Բեկաս», կապիտալ շինարարություն իրականացնող «Իտարկո կոնստրաքշըն», կենցաղային քիմիայի ապրանքների արտադրությամբ հայտնի «Քրաուն քեմիկալ», կամուրջների շինարարության ավելի քան 30-ամյա փորձ ունեցող «Կամուրջշին» եւ մի քանի այլ ընկերություններ:

Իտալական «Ռեջինոկս» ընկերության տաղավարում ցուցադրվում էին էլեկտրական պոմպեր, իսկ «Յուրիտալ-Կազիլեն» ներկայացնում էր իր ծառայությունները շինարարության, նախագծման, սարքավորումների տեղադրման եւ այլ բնագավառներում: Ուկրաինան ներկայացնող միակ կազմակերպությունը Կիեւում գործող «Արսենալ» ձեռնարկությունն էր՝ մասնագիտացված մետաղական կղմինդրի, տանիքների, ջրահեռացման համակարգերի արտադրությամբ, շինությունների մոնտաժով եւ նախագծմամբ: Ռուսաստանից «ԱՐՍԲ Զվեզդան» առաջարկում էր հատուկ նշանակության տեխնիկա՝ օբյեկտների անվտանգության ապահովման համակարգեր, տեղեկատվության ծածկագրման, պահպանման, արագ ոչնչացման, լսող սարքերի հայտնաբերման տեխնիկական միջոցներ: Անգլիական «Բրիտանիա» ընկերությունը, համարվելով մի շարք անգլիական ընկերությունների ներկայացուցիչը, առաջարկում էր շինանյութեր եւ տան վերանորոգման անհրաժեշտ պարագաներ:

«Շինարարություն եւ վերանորոգում 2004» ցուցահանդեսին լայնորեն ներկայացված էին այս բնագավառի իրանական ապրանքները: Թավրիզը ներկայացնող 21 պարսկական ընկերությունների տաղավարներում ցուցադրվում էին շինանյութեր, կենցաղային սարքավորումներ (ջրատաքացուցիչներ, արեւային ջրատաքացուցիչ, շինանյութեր, գազօջախներ, սառնարաններ), տանիքներ, քարից պատրաստված իրեր, երեսպատման սալիկներ, պլաստմասսայե իրեր:

Թուրք գործարարները ներկայացնում էին Տրապիզոնը: Առաջին անգամ մասնակցելով Հայաստանում կազմակերպված ցուցահանդեսին, թուրքական 7 ընկերություններ ներկայացրել էին ջրադիմացկուն եւ ջերմամեկուսիչ համակարգեր, էլեկտրական ջրատաքացուցիչներ, ապակյա իրեր եւ այլն:

Ցուցահանդեսի հանդիսավոր բացումը կատարեցին առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման փոխնախարար Արա Պետրոսյանն ու Հայաստանի արդյունաբերողների եւ գործարարների միության (ՀԱԳՄ) նախագահ Արսեն Ղազարյանը: Այդ արարողությանը նախատեսված էր վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի մասնակցությունը, որը, սակայն, տեղի չունեցավ:

Կարեւորելով ցուցահանդեսի նշանակությունը, ՀԱԳՄ նախագահը նշեց, որ ավելի քան 60 կազմակերպությունների մասնակցությունը վկայում է Հայաստանում շինարարական ինդուստրիայի կայացման մասին: Եթե նախկինում 2-3 կազմակերպություններ էին միջազգային չափանիշներին համապատասխան որակ ապահովում, ապա այժմ այստեղ աշխույժ մրցակցություն է ծավալվել: Արսեն Ղազարյանը նաեւ վստահություն հայտնեց, որ 1-2 տարի հետո հայկական շինարարական կազմակերպությունների ցուցահանդեսներ տեղի կունենան արդեն մեր հարեւան երկրներում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Ի՞նչ կլինի երբեմնի առաջնորդի արձանի տեղում

Պատասխանն ակնկալվում է հասարակությունից

Ժամանակի ընթացքը հասավ այնտեղ, որ ժողովուրդների առաջնորդի արձանի տեղահանումը մեծ խանդավառությամբ իրականացրին: Բայց Հանրապետության հրապարակում թափուր մնացած նրա տեղը վերացնելու մի քանի անհայտներով խնդիրը չենք կարողանում լուծել մինչ օրս: Նախ դեռ պարզ չէ, նշված տեղում որեւէ բան տեղադրելու անհրաժեշտություն կա՞, եւ հետո ունենք արձան կանգնեցնելու խնդիրը, այն պետք է լինի անձնավորվա՞ծ, թե՞ գաղափարակիր:

Այս հարցերի պարզաբանման նպատակով էլ քաղաքապետարանը հայտարարել է մրցույթ եւ փետրվարի 20-ին ճարտարապետների միությունում բացել ներկայացված առաջարկների ցուցահանդես: 20 մասնակիցների մասնագիտական շրջանակը լայն է՝ տնային տնտեսուհուց մինչեւ ճարտարապետ, առաջարկներն էլ նույնքան տարբեր են, անհեթեթությունից մինչեւ լուրջ, մասնագիտորեն մշակված: Եթե մասնակիցներից մեկը նշված տեղում տեսնում է միայն Արարատ լեռը, Նոյան տապանը, ապա մյուսը՝ միակ ճիշտ առաջարկ է համարում հայոց թագավորների կիսանդրիներով ու նրանց իշխանավորության թվագրմամբ ծովից-ծով Հայաստանի քարտեզը: Երրորդն անբեկանելի է համարում Քրիստոսի արձանի տեղադրման եւ հրապարակը Քրիստոսի անվամբ կոչելու առաջարկը:

Մեկ այլ առաջարկով էլ Տիգրան Մեծի կամ Գարեգին Նժդեհի արձանները հենց հրապարակում կանգնեցնելը համարվում է ժողովրդի հարգանքի եւ երախտիքի ամենաճիշտ տուրք: Կա նաեւ արդարության արեւի կամ առավոտյան պայծառ աստղի հրապարակ ունենալու եւ այդ կապակցությամբ եռաստիճան ծիածանի կենտրոնից ծագող արեւի տեսքով հուշարձան կառուցելու առաջարկ:

Մրցույթին մասնակից, ինչպես ճարտարապետների միության նախագահն ասաց, 4-5 ճարտարապետների առաջարկներն ունեն որոշակի ընդհանրություն: Օբելիսկի՝ բարձր սյան վրա կնոջ եւ թռչունի համադրված կերպարի ճախրանք արտահայտող եւ ազատություն խորհրդանշող արձան, որը մի դեպքում ենթադրվում է տեղադրել հենց Լենինի արձանի տեղում, մյուս դեպքում՝ հրապարակի կենտրոնում:

Ցուցահանդեսին ներկայացված առաջարկներից ուշագրավ թվացին գեղինժեներ Ռաֆիկ Գեւորգյանի եւ նկարիչ-քանդակագործ Գեւորգ Մշեցի Զավրուշյանի առաջարկները: Առաջինը շատրվանների համալիր է, որի կենտրոնում տեղադրված է Սուրբ Երրորդությունը խորհրդանշող սրահակ գրանիտե երեք կամար, որոնցից երկուսում կախված են զանգեր, իսկ կենտրոնական կամարի դիմաց տեղակայված է մետաղյա շատրվան, որի վերեւում ազատություն եւ ավետիս խորհրդանշող աղավնին է՝ կանգնած երկրագնդի վրա: Իսկ աղավնու բերանից հոսող ջուրը երկրագնդից կախված ժամանակի սլաքով իջնում է գաճ հորիզոնական դիրքում գտնվող հավերժության նշանի միջով թափվում Հիսուսին եւ նրա 12 աշակերտներին խորհրդանշող կենաց ծառի վրա: Արձանի հետեւում հորիզոնական տեղադրված արեւի ժամացույց-շատրվանի միջոցով միանում է Էրեբունի-Երեւան շատրվաններին: Համաձայն նախագծի, համալիրը պետք է զբաղեցնի ճիշտ նույնքան տեղ, որքան Լենինի արձանն ու պատվանդանն էին զբաղեցնում:

Նկարիչ Գեւորգ Զավրուշյանի պատկերացմամբ էլ նշված տեղում ճիշտ կլինի հաղթակամարի առկայությունը: Նախ որպես ոգու, ապա հաղթանակի եւ պետականության խորհրդանիշ: Առաջարկվող հաղթակամարը եռահարկ է, որի վերին երկու հարկը կարող են օգտագործվել որպես դիտակետ կամ սանդուղք, իսկ հաղթակամարի երկու սյուների ներսում եղած տարածքը կարող են ծառայել որպես թանգարան: Իսկ սյուների երկու կողմատերը պետք է զարդարվեն Հայաստանի 12 մայրաքաղաքների խորհրդանիշներով: Իսկ ընդհանրապես հաղթակամարը պետք է գոտեւորվի հայոց խորհրդանիշներով: Կամարի միացման կենտրոնում կլինի արծվաքանդակ, որի մարդկային ձեռքերում եղած հզոր սուրը պետք է խորհրդանշի հայոց ուժն ու պետականությունը: Իսկ արծվաքանդակի ներքեւում՝ հաղթակամարի 2 սյուների միջեւ ընկած հատվածում կլինի ծննդյան հատված, որն անհրաժեշտության դեպքում հնարավոր կլինի օգտագործել որպես բեմահարթակ:

Ինչեւէ, բացված, բայց մինչեւ քաղաքապետարանի խորհրդի այցելությունը չհայտարարված ցուցահանդեսը տեւելու է 2-3 շաբաթ, որից հետո այցելուների կարծիքների հիման վրա կազմակերպիչները կփորձեն պարզել՝ հասարակությունը Լենինի արձանի տեղում ուզո՞ւմ է տեսնել որեւէ արձան, թե՞ ոչ: Իսկ դասական չափանիշներին համապատասխանող մրցույթ, որը կունենա սահմանված չափանիշների պահանջներ, ծրագրվում է կազմակերպել հետագայում:

ՆԱՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Նոր ուսումնական տարվա սկիզբը Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում

Այս տարի Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում (ՀԱՀ) ուսումնական տարին սկսվեց փետրվարի 23-ին: Ուսումնական տարվա առաջին օրը ներածական դասախոսությամբ ուսանողներին դիմեց համալսարանի նախագահ դոկտոր Հարություն Արմենյանը: Համառոտ ներկայացնելով համալսարանի հիմնադրման պատմությունը եւ արեւմտյան կրթական համակարգի փիլիսոփայությունն ու առանձնահատկությունները` դոկտոր Արմենյանը կարեւորեց ՀԱՀ-ի առաքելությունը, կրթական նոր մոտեցումներին, բարեփոխումներին վերաբերող հարցերը եւ մասնավորեց ՀԱՀ-ի առաջիկա խնդիրները:

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի նախագահ դոկտոր Հարություն Արմենյանի ամենամյա ներածական դասախոսությունը ուսանող- համալսարան ծանոթության առաջին քայլն է: Ներածական դասախոսության նպատակը արեւմտյան կրթական համակարգի փիլիսոփայությանը ծանոթացումն է եւ ուսանողին նոր կրթական համակարգի պահանջներին ու մարտահրավերներին իրազեկ դարձնելը:

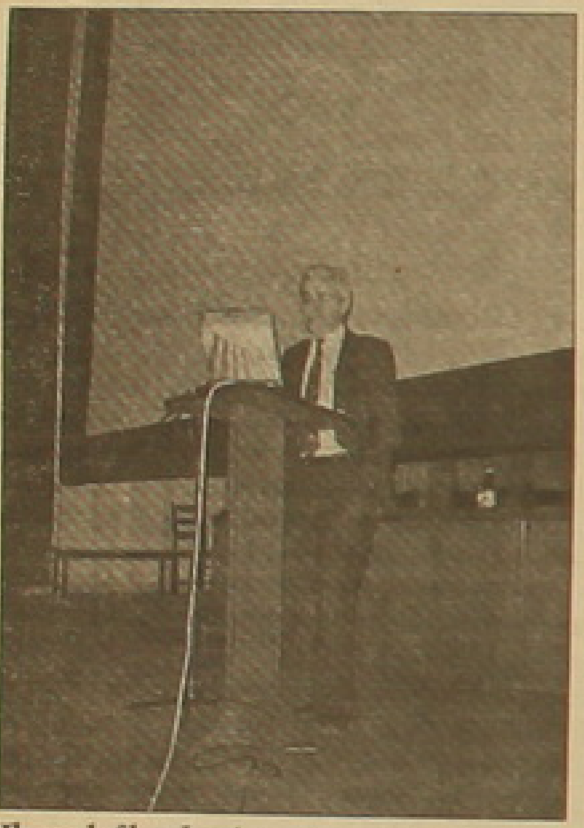

Ակադեմիական ազատության, քննադատական վերլուծության եւ ազատ հարցադրման միջավայր

Արեւմտյան կրթական համակարգի փիլիսոփայության հիմքում ընկած են ազատ կրթությանը եւ ազատ մտածողության սկզբունքները: Ի տարբերություն ավանդական համալսարանական մոդելի, ներկայիս արեւմտյան կրթական մոդելի կենտրոնում ուսանողն է եւ ոչ դասախոսը: Չկա գաղափարների գերազանցության հայտնի ստերեոտիպը, դրան փոխարինում են հարցադրման ազատությունը, բանավեճերը եւ հարգանքը դիմացինի կարծիքի նկատմամբ: Որպես տեղեկատվության աղբյուր, ուսանողը հավասարապես օգտվում է նաեւ բաց գրադարաններից, ազատ օգտագործման համակարգիչներից, ինտերնետային ազատ կապից եւ այլն:

Ունենալով ակադեմիական կրթության գերազանցություն` ՀԱՀ-ի շրջանավարտը պետք է պատրաստ լինի ճշտորեն սահմանել պրոբլեմները եւ վերլուծել հիմնահարցերը` ընտրելով խնդրի լուծման տարբերակներից լավագույնը: Սա է արեւմտյան կրթական համակարգի եւ ՀԱՀ-ի որդեգրած սկզբունքը եւ փիլիսոփայությունը:

Ընտրություն, որակ, տեղեկատվական նոր տեխնոլոգիաներ եւ ձեռներեցություն

Առանձնացնելով ընտրության, որակի, տեղեկատվական նոր տեխնոլոգիաների եւ ձեռներեցության կարեւորությունը` դոկտոր Արմենյանը մասնավորապես ընդգծեց հետեւյալը.

ա. Համալսարանի ամենակարեւոր ներդրումը ուսանողների մեջ ճիշտ ընտրություն կատարելու կարողությունների դաստիարակումն է` դիտարկել բոլոր այլընտրանքները եւ ճիշտ կողմնորոշվել: Այսօր ՀԱՀ-ի յուրաքանչյուր ուսանողի հնարավորություն է տրվում ոչ միայն ծրագրեր ընտրել, այլեւ ձեռք բերել հիմնականին զուգընթաց երկրորդ մասնագիտություն:

բ. Որակային առումով ՀԱՀ-ը ձգտում է մրցել լավագույնների հետ` ոչ միայն տարածաշրջանում, այլեւ նրա սահմաններից դուրս: Որակի նկատմամբ հոգածությունը պետք է ամենաբնորոշը լինի այս ուսումնական հաստատությանը իր զարգացման յուրաքանչյուր փուլում: Համալսարանը կոչված է լինելու մասնագիտական բոլոր ոլորտներում որակի ապահովման խրախուսողների եւ զարգացնողների առաջին գծում:

գ. Որպես զարգացման ճանապարհ բռնած եւ եվրոպական ընտանիքին ինտեգրվելու հայտ ներկայացրած երկիր, Հայաստանը չի կարող հետ մնալ տեղեկատվության եւ բարձր տեխնոլոգիաների դաշտում: Այսօր արդեն համալսարանում գործում է համակարգչային եւ տեղեկատվական գիտության մագիստրոսի կոչում շնորհող ծրագիր: Համալսարանը նպատակ է հետապնդում համընթաց քայլել նոր խնդիրներին, ունենալ շրջանավարտներ, որոնք ազատորեն տիրապետելով նոր տեխնիկական միջոցներին եւ տեխնոլոգիաներին, իրենց կայուն տեղը կունենան աշխատանքային շուկայում:

դ. Ձեռներեցի դերը ղեկավար լինելուց ավելին է. նրանք են ապագա կերտողները, եւ մենք ակնկալում ենք, որ մեր ծրագրերը ձեռներեցներ պատրաստեն ինչպես այսօրվա, այնպես էլ ապագայի համար:

Առաջիկա պլաններ երկրորդ տասնամյակի համար

Եթե առաջին տասնամյակում ՀԱՀ-ի առաքելությունն էր ձեւավորել հիմնական ծրագրերը` ելնելով Հայաստանի զարգացման անցումային շրջանի առաջնահերթություններից, ապա երկրորդ տասնամյակում առավել կկարեւորվի տարածաշրջանային եւ միջազգային հեռանկարներ ունեցող համալսարան ստեղծելու խնդիրը: Համալսարան, որը պետք է հուսալի կանխատեսի իր զարգացման ուղղությունները եւ ֆինանսական ապահովության հեռանկարները` ելնելով իրատեսական վերլուծությունից: Դոկտոր Արմենյանի բնորոշմամբ հիմնադրամային գումարները փափուկ բարձ են գլուխը դնելու, բայց ոչ երբեք մահճակալ քնելու համար:

Իրագործվելիք ծրագրերի հիմքում ընկած է ապագա հեռանկարների հետ կապված ամբողջական մի փաթեթ, որի համար ուղենիշային կլինեն հետեւյալ սկզբունքները`

ա. շարունակել առավելագույնս նպաստ բերել Հայաստանի եւ տարածաշրջանի զարգացմանը,

բ. սփյուռք - հայրենիք համագործակցության մեջ կամրջողի դեր ստանձնել եւ լինել նախագծերի նախաձեռնող,

գ. ստեղծել առաջնակարգ հետազոտական կենտրոններ եւ ապահովել գերազանց հարմարություններ,

դ. ապահովել բարձր որակ բոլոր ծրագրերում եւ նախագծերում,

ե. հետեւողականորեն եւ պատշաճորեն կիրառել էթիկայի եւ մարդու իրավունքների նորմերը:

Համալսարանի նախագահ դոկտոր Հարություն Արմենյանը իր ելույթն ավարտեց նոր ուսումնական տարվա առիթով ուսանողությանն ուղղված շնորհավորանքով` արդյունավետ համագործակցության եւ սպասելիքների մեծ ակնկալիքով:

ԿԻՊՐՈՍ

Մելգոնյանցիների կոչը` փրկելու կրթական հաստատությունը

Դեռեւս շարունակվող անորոշության մթնոլորտից վրդովված Մելգոնյան կրթական հաստատության ուսանողներն անցյալ հինգշաբթի օրը` փետրվարի 19-ին, վարժարանի դահլիճում հավաքված հանդիսատեսներին վճռական կոչ են արել ակտիվորեն պայքարել` փրկելու 80-ամյա կրթական օջախը, հաղորդում է **«Ազգի»** թղթակից Մասիս Տեր-Բարթողը Նիկոսիայից:

Միջոցառման առիթը եղել է հունարենով «Արա եւ Շամիրամ» պիեսի ներկայացումը, որը տեղի է ունեցել կղզում անցկացվող 15-րդ միջբուհական դրամատիկական մրցույթի շրջանակներում: Մասնակցել են 44 վարժարաններ: Պիեսը հիմնված է Զաբել Բոյաջյանի բանաստեղծությունների եւ առասպելների ժողովածուի վրա, ներառել է հայկական ժողովրդական պարեր: Ներկա են եղել երկրի կրթության նախարարության պաշտոնյաներ եւ արվեստագետներ ու դերասաններ` որպես ժյուրիի անդամներ: Վերջիններիս թվում են եղել դրամատուրգ Ֆոտոս Ֆոտիադեսը եւ Պիցցա Անտոնիադուն:

Ավարտական տեսարանից հետո բարձր դասարանների ուսանողները բեմ դուրս գալով` զորակցություն են պահանջել ներկաներից` բաց պահելու վարժարանը: «Ինչ որ այստեղ դուք տեսաք, արդյունքն է երկար տարիներ այս հարկի ներքո սովորելու եւ պահպանելու մեր ազգային արժեքները: Այս հաստատությունը, որի միջանցքներով դուք անցաք այստեղ գալու համար, ընդմիշտ փակվելու եւ կորչելու վտանգի տակ է: Մենք խնդրում ենք օգնել մեզ», աղերսել են նրանք` հասկացնելով, որ ՀԲԸՄ-ի որոշ շրջանակների ստեղծած անորոշության մթնոլորտը հետզհետե ահագնանում է: Անորոշ է, օրինակ, 2004-ի սեպտեմբերին վարժարանը կընդունի՞ նոր ուսանողների: Միջոցառման վերջում կառավարության ներկայացուցիչը, որը ներկայացումը կազմակերպողներին շնորհել է երախտիքի վկայական` երկրում անցկացվող մրցույթին մասնակցելու համար, բեմ բարձրանալով ի պատասխան խոստացել է ամեն կերպ նեցուկ լինել ուսանողներին:

Մյուս կողմից, «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի փետրվարի 14-ի համարը տեղեկացնում է, որ Մելգոնյանի շրջանավարտները փետրվարի 7-ին հիմնել են մի նոր բարեգործական կազմակերպություն, որն ունենալու է բաժնետերերի երկու կարգ: Առաջին կարգի բաժնետերեր կարող են լինել նախկին շրջանավարտները կամ նրանք, ովքեր առնվազն երկու տարի սովորել են վարժարանում եւ ապրում են Կիպրոսում: Նրանք քվեարկելու իրավունք ունեն: Երկրորդ կարգի բաժնետերեր կարող են լինել բոլոր նրանք, ովքեր ապրում են դրսում: Վերջիններս քվեարկելու իրավունք չունեն: Նոր կազմակերպությունը կիպրական կառավարությունից իրավունք է ստացել հաստատության երկու շենքերը «ցուցակագրված» հայտարարել, որը նշանակում է, թե դրանք պատմական շենքեր են եւ պաշտպանվում են Կիպրոսի կառավարության կողմից: Նրանք դիմել են նաեւ կրթական օջախին հարող կանաչ տարածքի առնչությամբ:

Հ. ԾՈՒԼԻԿՅԱՆ

ՀՀ Կենտրոնական բանկի խորհրդի նիստում

Կենտրոնական բանկի խորհուրդը փետրվարի 20-ի նիստում, որը վարում էր բանկի նախագահ Տ. Սարգսյանը, ԿԲ գործառնությունների տոկոսադրույքները թողեց անփոփոխ. կնքվող ռեպո-համաձայնագրերի տոկոսադրույքը տարեկան 7 տոկոս, տրամադրվող լոմբարդային վարկերինը` 20, ներգրավվող ավանդներինը` 3,5 տոկոս:

***

ԿԲ մամուլի ծառայությունը հրապարակում է հունվարի 23-ից փետրվարի 5-ն ընկած ժամանակահատվածում մակրոտնտեսական իրավիճակի եւ ֆինանսական շուկայի միտումների նկարագիրը:

Մակրոտնտեսական իրավիճակը: Ըստ ԿԲ դիտարկումների, հունվարի 20-30-ն ընկած ժամանակահատվածում գրանցվել է 0.4% դեֆլյացիա:

Բյուջեի միջին օրական հարկային եկամուտները կազմել են մոտ 745 մլն դրամ:

Դրամավարկային քաղաքականություն: Հունվարի 23-ից փետրվարի 5-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի բազան աճել է 380 մլն դրամով` ծրագրված առավելագույնը 3 մլրդ 568 մլն դրամ աճի փոխարեն: Փողի բազայի աճն ուղեկցվել է ԶԱՄ-ի 747 մլն դրամ նվազումով եւ ԶՆԱ-ի 1 մլրդ 127 մլն դրամ աճով` ծրագրված համապատասխանաբար 3 մլրդ 722 մլն դրամ նվազման եւ 7 մլրդ 290 մլն դրամ աճի պարագայում:

ԶՆԱ-ի շեղումը պայմանավորված է Կենտրոնական գանձապետարանի միասնական հաշվի մնացորդի 667 մլն դրամ ծախսմամբ` ծրագրավորված 6 մլրդ 188 մլն դրամի դիմաց, ինչպես նաեւ զուտ այլ ակտիվների 283 մլն դրամի նվազումով` նախատեսված 121 մլն դրամի նվազման փոխարեն: Բանկերի պարտավորությունների 755 մլն դրամ աճը պայմանավորված է 1 մլրդ 780 մլն դրամի ավանդի զուտ մարմամբ եւ 1 մլրդ 25 մլն դրամի հակադարձ ռեպո գործարքի կնքմամբ:

ԶԱՄ-ի նվազումը հիմնականում պայմանավորված է ԿԲ կողմից 595 մլն դրամին համարժեք արտարժույթի վաճառքով, 107 մլն դրամի այլ փոխարկումներով:

Հունվարի 31-ին նախորդած շաբաթվա ընթացքում փողի զանգվածն (առանց կուտակված տոկոսների) աճել է 236 մլն դրամով եւ կազմել 220 մլրդ 289 մլն դրամ: Շրջանառության մեջ եղած կանխիկը նվազել է 3 մլրդ 609 մլն դրամով, իսկ ավանդներն աճել են 3 մլրդ 845 մլն դրամով: Ցպահանջ արտարժութային ավանդները նվազել են 753 մլն դրամով, իսկ ցպահանջ դրամային ավանդներն աճել են 1 մլրդ 609 մլն դրամով: Ժամկետային արտարժութային ավանդներն աճել են 66 մլն դրամով եւ կազմել 51 մլրդ 287 մլն դրամ: Պայմանավորված վերոգրյալով` դրամային զանգվածն աճել է 927 մլն դրամով եւ հունվարի 31-ին կազմել 119 մլրդ 949 մլն դրամ:

Ֆինանսական շուկայի միտումները: Հաշվետու ժամանակաշրջանում թղթակցային հաշիվների միջին մակարդակը կազմել է 19,671 մլն դրամ, իսկ պարտադիր պահուստավորումը` 13,740 մլն դրամ:

Դիտարկվող ժամանակահատվածում ներքին արժութային շուկայում, ՊՊ առաջնային եւ երկրորդային շուկաներում դիտվել են հետեւյալ միտումները:

Ներքին արժութային շուկա: ԿԲ կողմից գնվել է 6 մլն եւ վաճառվել մոտ 5 մլն 900 հազ. ՌԴ ռուբլի` համապատասխանաբար 19.88 եւ 21.10 դրամ փոխարժեքներով, ինչպես նաեւ վաճառվել է մոտ 1 մլն 200 հազ. ԱՄՆ դոլար` 566.99 դրամ փոխարժեքով:

Միջբանկային շուկայում գործառնությունների համախառն ծավալը կազմել է 64 մլն ԱՄՆ դոլար, որից 33 մլն ԱՄՆ դոլարի առք եւ 31 մլն ԱՄՆ դոլարի վաճառք` համապատասխանաբար 566.32 եւ 568.05 դրամ միջին կշռված փոխարժեքներով:

Նշված ժամանակահատվածում արտարժույթի շուկայում ձեւավորված ՀՀ դրամի փոխարժեքը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ արժեւորվել է 0.63%-ով` 568.11 դրամից մեկ ԱՄՆ դոլարի դիմաց հասնելով մինչեւ 564.54 դրամի:

ՊՊ առաջնային շուկա: Տեղի է ունեցել ՊՊ-երի մեկ թողարկում: Տեղաբաշխվել է 52-շաբաթյա պարտատոմս` 500 մլն դրամ ծավալով: ՊՊ-ի նկատմամբ պահանջարկը կազմել է 2 մլրդ 431 մլն դրամ (486%) եւ ձեւավորվել է 7.5335% եկամտաբերություն:

ՊՊ երկրորդային շուկա: Իրականացվել է 872 մլն դրամի գործարք` 6.66% միջին կշռված եկամտաբերությամբ: Առաջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվել է 222 մլն դրամի գործարք` 6.08%-ով, երկրորդ շաբաթվա ընթացքում` 650 մլն դրամի գործարք` 6.86%-ով:

Միջբանկային ռեպո գործառնություններ: Միջբանկային շուկայում իրականացված ռեպո գործառնությունների ծավալը կազմել է 2 մլրդ 174 մլն դրամ` 5.89% միջին կշռված տոկոսադրույքով: Առաջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվել է 793 մլն դրամ ծավալով ռեպո գործարք` 6%-ով, երկրորդ շաբաթվա ընթացքում` 1 մլրդ 381 մլն դրամ ծավալով գործարք` 5.82%-ով:

Հաջորդ երկշաբաթյա ժամանակահատվածի ծրագրավորում: Փետրվարի 6-19-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի բազան, ծրագրավորման համաձայն, կնվազի 1 մլրդ 679 մլն դրամով եւ վերջինիս վերին սահմանը ժամանակաշրջանի վերջում կկազմի 103 մլրդ 678 մլն դրամ:

Կառավարության զուտ պարտավորությունների ցուցանիշը, ըստ ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության բյուջետային հարցերի հանձնաժողովի տվյալների, կնվազի 282 մլն դրամով` պայմանավորված Կենտրոնական գանձապետարանի միասնական հաշվի մնացորդի 236 մլն դրամի զուտ կուտակմամբ: Բանկերի պարտավորությունները կնվազեն 290 մլն դրամով` ի հաշիվ 1 մլրդ 420 մլն դրամի ավանդների զուտ մարման եւ նվազագույնը 1 մլրդ 710 մլն դրամին համարժեք արտարժութային սվոփի կնքման: Միաժամանակ, նախատեսվում է զուտ այլ ակտիվների 1 մլրդ 784 մլն դրամի աճ` պայմանավորված հիմնականում արտարժութային սվոփի կնքմամբ: Վերոհիշյալ փոփոխությունները կհանգեցնեն ԶՆԱ-ի 1 մլրդ 212 մլն դրամի աճի:

Ըստ ծրագրավորման, կիրականացվի նաեւ 544 մլն դրամի արտաքին պարտքի եւ 363 մլն դրամի արտաքին պարտքի տոկոսագումարների, ինչպես նաեւ 200 մլն դրամի անդամակցության գումարների վճարում: Ծրագրավորված է նաեւ 1 մլրդ 710 մլն դրամի արտարժութային սվոփի իրականացում, որը եւս կազդի ԶԱՄ-ի նվազմանը: Արդյունքում, վերջիններս կհանգեցնեն ԶԱՄ-ի ցուցանիշի 2 մլրդ 891 մլն դրամի նվազմանը:

ՀՀ ԿԲ ՄԱՄՈՒԼԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Հայերը վերադառնում են Աբխազիա

Պաշտոնական տվյալներով այսօր Աբխազիայում հայերի թիվը 67 հազար է։ Համշենահայությունը Սեւ ծովի արեւելյան ափերին հաստատվել է եղեռնից առաջ, ապա եւ կոտորածներին հաջորդող տարիներին։ Հայությունն այսօր հիմնականում կենտրոնացած է մայրաքաղաք Սուխումում եւ շրջանում, Գուլրիպշի շրջանի գյուղերում, Գագրայում եւ շրջակա բնակավայրերում։ Աբխազիայում գործում են 41 հայկական դպրոցներ մոտ 3000 աշակերտներով։ Դասագրքերն անվճար ստանում են Հայաստանից։ Գործում են հայկական մի քանի կազմակերպություններ, տպագրվում է «Համշեն» թերթը։

Խորհրդային տարիներին աբխազահայերը լավ էին ապրում։ Միայն մեկ փաստ հիշատակենք. ամեն տարի Աբխազիա այցելող զբոսաշրջիկների թիվը գերազանցում էր կես միլիոնը։ 1992 թ. վրացական զինված ուժերը անցան Ինգուրի գետը. պաշտոնական Թբիլիսին այդ քայլը բացատրեց աբխազական երկաթուղին պաշտպանելու անհրաժեշտությամբ։ Այսպես կոչված ռելսերի պաշտպանությունը շարունակվեց մեկ տարի՝ պատճառ դառնալով ավելի քան 10 հազար մարդու սպանության, 250 հազարը՝ գերազանցապես էթնիկ վրացիներ, դարձան փախստականներ։

Աբխազիայի խորհրդարանի հայազգի պատգամավոր, «Կռունկ» բարեգործական կազմակերպության նախագահ Գալուստ Տրապիզոնյանն ասում է, որ պատերազմից հետո հայերի մի մասը հեռացավ հանրապետությունից։ «Բայց այսօր նրանք վերադառնում են։ Աբխազիայում կյանքը հունի մեջ է մտնում։ Զբոսաշրջիկներն արդեն 2-րդ տարին վայելում են Գագրայի, Պիցունդայի ծովափը։ Վերջին 2 տարիներին Աբխազիայում պատկերն ամբողջովին փոխվել է, կյանքը վերադառնում է նախապատերազմյան հուն, երբ Գագրան ու ողջ հանրապետությունը հանգստյան, տուրիստական գոտի էին», ասում է Տրապիզոնյանը։

Ինչպե՞ս են իրենց զգում համշենահայերն այսօր չճանաչված հանրապետությունում։ Վերջերս վրացական լրատվամիջոցները տեղեկատվություն էին տարածել, թե իբր աբխազները հրդեհել են Գագրայի հայկական դպրոցը եւ եկեղեցին, իբր հայերը ենթարկվում են խտրականության եւ այլ ելք չունենալով, կամավորական ջոկատներ են կազմում՝ պաշտպանվելու աբխազական զինված խմբավորումների հարձակումներից։

«Վրացական ԶԼՄ-ների տարածած տեղեկատվությունը չի համապատասխանում իրականությանը։ Ավելի ճիշտ՝ նման դեպք տեղի է ունեցել 1996 թ., բայց մենք չգիտենք, թե ով հրդեհեց Գագրայի հայկական եկեղեցին», ասում է Տրապիզոնյանը։ Ինչ վերաբերում է ազգային խտրականությանը, ապա պետք է նշել, որ համշենահայերը պատշաճ կերպով չեն ներկայացված չճանաչված հանրապետության օրենսդիր, գործադիր համակարգում։ Հայերն այսօր Աբխազիայում կազմում են բնակչության մոտ 30 տոկոսը, սակայն 33 տեղանոց խորհրդարանում ունեն ընդամենը 3 պատգամավոր եւ չունեն ոչ մի նախարարական պորտֆել։ Տրապիզոնյանը կարծում է, որ այս առումով կա խտրականություն, ինչը, սակայն, ժամանակավոր երեւույթ է։

Այս տարի Աբխազիայում տեղի կունենան տեղական եւ նախագահական ընտրություններ։ «Աբխազիայում նախագահական ընտրությունները տեղի կունենան հոկտեմբերին։ Արդեն մայիսին պարզ կլինեն թեկնածուների անունները։ Մենք նայելու ենք թեկնածուների ծրագրերին եւ քվեարկելու ենք այն թեկնածուի օգտին, որի ծրագիրը կերաշխավորի Աբխազիայի տարածքում բնակվող ազգությունների իրավունքները», ասում է նա։

Մարտի 26-ին նախատեսված է աբխազահայերի համագումարը։ Չճանաչված հանրապետության տարածքում գործող հայկական բոլոր կազմակերպությունները միավորվելու են, ստեղծվելու է մեկ ընդհանրական կառույց, որն արտահայտելու է աբխազահայության շահերն իշխանության բոլոր ոլորտներում։ «Սփյուռքում հայերը չպետք է մասնատվեն։ Մենք եկել ենք այն համոզմունքին, որ Աբխազիայի հայկական կազմակերպությունները պետք է լինեն միասնական, միավորվեն, որովհետեւ մեր նպատակներն ու խնդիրները նույնն են՝ պահպանել լեզուն, մշակույթը, ավանդույթները», ասում է Տրապիզոնյանը։

Տրապիզոնյանն ասում է, որ պատերազմից հետո առաջացել է տեղեկատվական վակուում։ «Աբխազիայի հայկական դպրոցի երեխաները չգիտեն, թե ինչ է ինտերնետը, համակարգիչը։ Մենք՝ աբխազահայերս, հնարավորություն չենք ունեցել ինտերնետի միջոցով դուրս գալ եւ կապվել Հայաստանի, սփյուռքի հետ։ Ժամանակին մենք լավ էինք ապրում։ Սպիտակի երկրաշարժի օրերին, ղարաբաղյան պատերազմի ընթացքում օգնել ենք Հայաստանին, բայց դժվարության պահին պատասխան չստացանք։ Մեզ փող պետք չէ։ Մեզ պետք է բարոյական աջակցություն։ Սա շարքային աբխազահային հուզում է», ասում է Տրապիզոնյանը։ Նա ցավով նշում է, որ սփյուռքի եւ ոչ մի հայկական կառույց չի հետաքրքրվել համշենահայերով, ովքեր տեսան պատերազմ, արյունահեղություն, որոնցից շատերը սպանվեցին հայկական գյուղերում՝ պատերազմի օրերին։

Ի՞նչ ակնկալիքներ ունեն Աբխազիայի մեր հայրենակիցները Վրաստանի նոր իշխանություններից։ Տրապիզոնյանը կարծում է, որ Սուխումը պատրաստ է բարիդրացիական հարաբերություններ հաստատելու հարեւանների, այդ թվում Վրաստանի հետ, բայց խոսք չի կարող լինել Աբխազիայի՝ Վրաստանի կազմ վերադառնալու մասին։ «Վերջերս Վրաստանի նախագահ Սաակաշվիլին խոստացավ, որ կմիավորի ամբողջ Վրաստանը։ Բայց մենք չգիտենք, թե որ Վրաստանը նկատի ուներ՝ այն, որ այսօր կա՞»։

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ՀԱԿԻՐՃ

Եվրամիությունը Ռուսաստանին սպառնում է պատժամիջոցներով

Եվրամիության պետությունների արտգործնախարարների երեկ Բրյուսելում բացված հանդիպման ժամանակ ԵՄ ներկայացուցիչները Ռուսաստանի իշխանություններից պահանջել են երկարաձգել արեւելաեվրոպական երկրների հետ կնքած առեւտրական ու դիվանագիտական համաձայնագրերը։ Հակառակ դեպքում Ռուսաստանին սպասում են «լուրջ հետեւանքներ»։

Եվրահանձնաժողովի աղբյուրներ վկայակոչելով BBC-ն հաղորդում է, որ Եվրամիությունում հասկանում են Ռուսաստանի մտահոգությունը ԵՄ-ի եւ ՆԱՏՕ-ի ընդլայնման կապակցությամբ, բայց անընդունելի են համարում Ռուսաստանի այն մտադրությունը, որ ԵՄ-ի հետ իր կնքած համաձայնագրերը չտարածվեն մայիսին միությանն անդամակցող 10 երկրների վրա, մինչեւ որ ռուսաստանցիներին տրվեն առեւտրական մեծ արտոնություններ եւ առանց այցագրի Եվրոպա մտնելու հնարավորություն։ Ռուսաստանը մտահոգված է նաեւ բալթյան երկրներում ռուսալեզու բնակչության վիճակից։

Եվրոպայի արտգործնախարարները Ռուսաստանի դիրքորոշումը համարում են «լուրջ հարված» ԵՄ-ի հետ նրա հարաբերություններին։ Եթե Մոսկվան չհամաձայնի ԵՄ-ի հետ ձեռք բերած համաձայնությունները տարածելու միության նոր անդամների վրա, ապա դա կգնահատվի որպես համաձայնագրերի խախտում եւ կարող է հանգեցնել Ռուսաստանի դեմ ուղղված պատժամիջոցների կիրառման։

Եվրամիության այս նկատառումները շարադրվելու են որպես զեկուցագիր, որտեղ կարծարծվի Ռուսաստանում եվրոպական արժեքների, մասնավորապես մարդու իրավունքների եւ ժողովրդավարության հարգման հարցը։

Իրանի ընտրություններում հաղթել են պահպանողականները

Իրանի ներքին գործերի նախարարության տվյալներով, ուրբաթ օրը երկրում անցկացված օրենսդրական ընտրություններին մասնակցել է ընտրողների 50,57 տոկոսը։ Ֆրանսպրեսը նշում է, որ մի քանի շաբաթ առաջ Իսլամական հեղափոխության 25-ամյակը տոնած Իրանում ընտրողների նման պասիվությունը բացառիկ երեւույթ է։

207 ընտրատարածքներից 199-ի արդյունքների ամփոփումը ցույց է տալիս, որ ընտրություններում հաղթանակի է հասել պահպանողականների նոր սերունդը, որը դեմ է քաղաքական եւ սոցիալական ազատականացման շարունակմանը։ Պահպանողականների հաջողությանը նպաստեց այն պարագան, որ ընտրություններից առաջ վերահսկիչ մարմինները բարեփոխական թեկնածուների մեծ մասին ընտրարշավից հանել էին իսլամին եւ սահմանադրությանը հակառակ գործելու պատճառաբանությամբ։

ՆԳՆ աղբյուրներ վկայակոչելով Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ ընտրված 194 պատգամավորներից 129-ը պահպանողականներ են, 39-ը՝ բարեփոխական, 28-ը՝ անկախ։ Նախնական տվյալներով, ընտրվել է 1 կին պատգամավոր։ Մի շարք վերլուծաբանների եւ բարեփոխականների կարծիքով, ընտրությունների նկատմամբ իրանցիների անտարբերության պատճառը նրանց դժգոհությունն է պահպանողականների քաղաքականությունից։ Բարեփոխականները ընտրությունների նախօրեին բնակչությանը կոչ էին արել բոյկոտել դրանք։

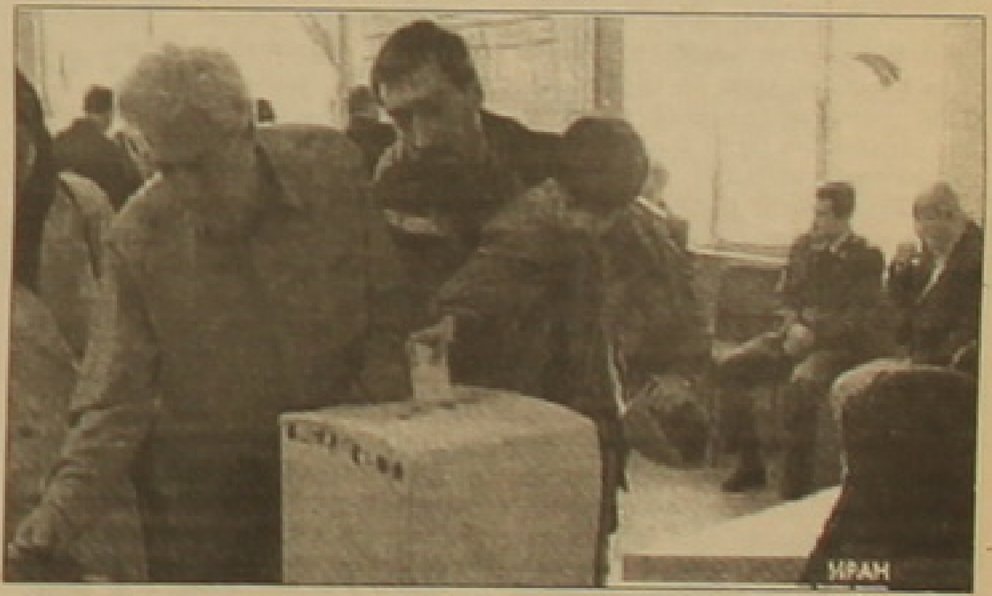

Պայթյուն Քիրքուքի ոստիկանության տեղամասում

Երեկ Հյուսիսային Իրաքի Քիրքուք քաղաքի ոստիկանության տեղամասերից մեկի մոտ պայթեցվել է ավտոմեքենա։ Ուժգին պայթյունից, ըստ Ֆրանսպրեսի տվյալների, զոհվել են 7 ոստիկաններ եւ 2 մահապարտ ահաբեկիչները։

Վիրավորների թիվը հասնում է 35-ի։ Քաթարյան «Ալ Ջազիրա» հեռուստատեսության վերջին տվյալներով, զոհվել են 10 իրաքցիներ, վիրավորների թիվը երեք տասնյակ է։ Քիրքուքի հիվանդանոցներից մեկի տնօրենը Ֆրանսպրեսին հայտնել է, որ 35 վիրավորների մեծ մասի վիճակը ծանր է։ Միաժամանակ հաղորդվում է, որ պայթյունից լրջորեն վնասվել է 15 ավտոմեքենա։

Ոստիկանական աղբյուրները հայտնել են, որ երկու մահապարտ ահաբեկիչները տեղամասի վրա են խոյացել «Օլդսմոբիլ» մակնիշի սպիտակ ավտոմեքենայով։ Ահաբեկչությունը տեղի է ունեցել պահակախմբերի հերթափոխման պահին։ Հենց տեղամասի մոտ ձերբակալվել են երկու անձինք, որոնց հարցաքննում են ոստիկանները։

Իրաքի հյուսիսային շրջանները, որտեղ բնակվում են քրդեր, արաբներ եւ այլ ժողովուրդներ, պարբերաբար ահաբեկչությունների թիրախ են դառնում։ Գրեթե ամեն օր գնդակոծվում են ոստիկանական վարչությունները, իրավապահների պատրաստման կենտրոնները։ Իսլամիստ արմատականները ոստիկանների վրա են հարձակվում՝ նրանց մեղադրելով անգլո-ամերիկյան օկուպացիոն ուժերի հետ գործակցելու մեջ։

Երուսաղեմում ավտոբուս է պայթեցվել միջազգային դատարանի նիստի նախօրեին

Հաագայում գործող Միջազգային քրեական դատարանում երեկ սկսվեց Այսրհորդանանում եւ Գազայում Իսրայելի ձեռնարկած պաշտպանական պատի կառուցման օրինականության հարցի քննարկումը։ Դատական նիստը բացվեց նախօրեին Երուսաղեմում կատարված խոշոր ահաբեկչության առաջացրած լարվածության մթնոլորտում։ Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ մահապարտ ահաբեկիչն իր մեջքին կապված 5 կգ պայթուցիկը գործի է դրել Արեւելյան Երուսաղեմում, լեփ-լեցուն մի ավտոբուսի մեջ, հին քաղաքի պարիսպներից մի քանի հարյուր մետր հեռու։ Մահապարտից բացի զոհվել են 8 անձինք, 62-ը վիրավորվել են։ Իսրայելական ռադիոյի տվյալներով, նրանցից 6-ի վիճակն օրհասական է, 14-ինը՝ ծանր։ Վիրավորների մեջ կան դպրոցականներ։

Ահաբեկչության պատասխանատվությունն ստանձնել է պաղեստինյան «Ֆաթահ» կազմակերպության ռազմականացված ճյուղերից մեկը՝ «Ալ Աքսայի նահատակների բրիգադները»։ Վերջինիս տարածած հայտարարության մեջ նշվում է, որ մահապարտ ահաբեկիչը 20-ամյա Մոհամմադ Զոհուլն է, որը Բեթղեհեմի մերձակա Հուսան գյուղից է։

Իսրայելական բանակն անմիջապես ներխուժել է այդ գյուղը, ձերբակալել ահաբեկչի մերձավորներին եւ ականապատել նրա տունը։ Իսրայելի իշխանություններն ահաբեկչությունը որպես պատրվակ են օգտագործել վիճելի պաշտպանական պատի կառուցումն արդարացնելու համար։ Թե իսրայելցի եւ թե պաղեստինցի ղեկավարները դատապարտել են Երուսաղեմի ահաբեկչությունը, որը վերջին տարիներին այդ քաղաքում իրականացված 29-րդ անձնասպանական ահաբեկչությունն է։

Ահաբեկչությունը խստիվ դատապարտել են ԱՄՆ-ը, Ռուսաստանը, Ֆրանսիան, Գերմանիան, Մեծ Բրիտանիան, Իսպանիան եւ այլ երկրներ։ Հռոմի Հովհաննես-Պողոս Բ պապը պաղեստինցիներին եւ իսրայելցիներին հորդորել է «անձնատուր չլինել բռնությունների անհեթեթ ընթացքին»։

Իսրայելն ունի 80 միջուկային մարտագլխիկ

ԱՄՆ պաշտպանության նախարարության հետախուզական վարչության պատրաստած 2000 թ. գաղտնի հաշվետվության մեջ նշվում է, որ Իսրայելն ունի 80-ից ավելի միջուկային մարտագլխիկ։ Այս եւ ուրիշ տվյալներ հրապարակվել են ամերիկացի լրագրող Ռոուան Սկարբորոյի նոր լույս տեսած «Ռամսֆելդի պատերազմը» գրքում։ Գիրքը պատմում է ԱՄՆ պաշտպանության նախարարի պաշտոնում Դոնալդ Ռամսֆելդի կատարած աշխատանքի մասին։

«Դրաջ ռիփորթ» ինտերնետային հրատարակությանը հաջողվել է հայթայթել Պենտագոնի հաշվետվության պատճենը, որտեղ արվում են բավական հոռետեսական կանխատեսումներ։ Մասնավորապես նշվում է, որ մոտ ժամանակներս միանգամից մի քանի երկրներ կկարողանան միջուկային զինանոց ստեղծել։ Այսպես, մինչեւ 2020 թ. Իրանը կարող է ունենալ 10-20 մարտագլխիկ, ԿԺԴՀ-ն՝ 10 կամ ավելի։ Պակիստանը եւ Հնդկաստանը կրկնակի կավելացնեն իրենց միջուկային զինանոցները։

Նույն հաշվետվության մեջ կանխատեսվում է, որ Ռուսաստանը, ընդհակառակը, քառապատիկ կրճատելու է իր միջուկային սպառազինությունների պաշարները։ Գ. Ջ.

Մշակույթ

Չափածոյի մեջ էպիկ ոգին պահող բանաստեղծ է Համլետ Կարճիկյանը, որի նոր եւ անտիպ ստեղծագործությունների ժողովածուն, որն, իսկապես, ասես ծաղկից տարածվող բույրն ըմբոշխնողի խոսքն է այդ բույրի եւ նրա թողած ազդեցությունների մասին:

Հայաստան է ծաղկի անունը, իսկ ծաղիկներն, ասում են՝ Աստծո աչքն են, որ բացվում են բոլորին ժպտալու համար:

Թերթենք «Սիրո բույրը... Հայաստանի» ժողովածուն, եւ փնտրենք իր բույրն ամենեցուն տարածող ծաղկի ժպիտը, այն՝ ինչի փնտրտուքով էլ Համվանն է: Առ Հայաստանն ունեցած սիրո բույրն այստեղ բաժակներ լցվող վառ ու հուրհրան գինի է դառնում եւ բարձրացվում է նոր ծնվող օրվա կենացը խմելու համար:

Օրն ստեղծագործական տարերք է պարտադրում բանաստեղծին, ու թղթին են իջնում հոգուց պոկված տողերը, թե՝ «Դժոխքը գտել են...»:

Գտել են, արել են, իսկ մենք դա գիտեինք,/ Իմ հայրը տեսել էր, իմ մայրը տեսել էր,/ Ցեղիս հետ միշտ մենք բոլորով փտեինք,/ Բայց ասված երեւի մեր ձայնը լսել էր:

Հայոց վերջին տասնամյակի ու նրանից էլ առաջ եղած պատմության ներկայի հետ շաղկապել փորձող ծայերի կծիկը, որքան մեծ կլիներ հայրենի երկիրը վայելելու երանության պահը: Բանաստեղծն անհանգիստ օրերի մեջ անգամ ապրում է իր երկրի հետ սիրով փոխկապակցվելու վայելքի պահը.

Ինչ հրաշք ես, երկիր,/ Ինչ հրաշք ես, Սեւան...

«Կորուստների ճանապարհին» վերնագրված մասը, որով բացվում է Համլետ Կարճիկյանի անտիպ ու նոր գրված ստեղծագործությունների ժողովածուն, ապրումների մի պեծունի ծով է, որ սկսվում է մարդկային ծովի վրա ծածանվող եռագույնի պատ-

Էպիկ ոգին պահող բանաստեղծը

Համլետ Կարճիկյանի նոր գիրքը

լետ Կարճիկյանը մտնում է իր երկրի առօրյայի մեջ:

— Եղել է ոհմակը արնախում,/ Որ խմի արյունը հայկական:/ Բայց Հայը, Հայերը բոլոր/ Եղել են վերջին զոհի, / Եղել են, որ էլ ոչ մի օր/ Երկիրը ոչ մեկին չզոհվի...

Յուրաքանչյուր հայի արյան մեջ խառնված մի ձայն կա, որ երբեմն-երբեմն արթնանում ու արթնության է կոչում: Երբեմն այն կոչ է դառնում, երբեմն՝ մարշի ու մաքառման ոգի, երբեմն երգ է դառնում, ու դու քայլում ես ներքին լռությամբ ականջդ պատերիդ դղրդոցին:

1988-ից շատերի արյան մեջ էր ծառս եղել վրեժի կոչունը: Առավել եւս նրա, ում խաչասուր պապը 1914 թ. ռուս-թուրքական պատերազմում գերի էր ընկել թուրքին ու մահացել... ջրի տակ: Համլետ Կարճիկյանի երակներում նաեւ իր Նուբիկ տատի ողբն էր, որը փախստականներից առնելով ամուսնու մահվան լուրը, ապրել է ընդամենը 40 օր: Հայրը, որ այն ժամանակ 6-7 տարեկան էր, հայտնվում է Երեւանի փողոցներում, խառնվում որբերի հետ: «Ամերիկացիները նրանց հավաքել-լցրել են գնացք, տանելու իրենց ափերը: Անիի շրջանով անցնելիս հայրս իջել եւ ճանաչել է մանկության աշխարհը ու փախել գնացքից, որտեսզի ինձ հետո Հայաստանում ունենար: Որտեսզի 1939 թվականին հանցանք չգործած՝ 10 տարով աքսորվեր Սիբիր...», վերհիշում է Համլետն ու արթնանում է քնած առյուծը նրա երակներում:

Ու վրեժի առյուծն է մռնչում հայոց մայրաքաղաքում:

Խաչասուր պապի պես ջրի տակ, ուրիշ պապերի պես այգում, տանը, դաշտում, լեռներում, կռվում ընկածների վրեժի առյուծը: Նրա կորյունն էլ հետն է, ու սա «հանցանք չգործածների»՝ սիբիրյան սառնություններում ընդարմացածների վրեժի առյուծն էր:

Ահա այս առյուծների ետեւից է հայոց վրա բացվող օրվա մեջ մտնում Համլետ Կարճիկյանը: Հայրենասերի հոգին ու անհանգիստ սիրտը ստեղծագործական շնորհի հետ իջնում են թղթին բառ՝ բառի, տող՝ տողի ետեւից ու դառնում հայոց օրվա, ամսվա ու տարվա չափածո պատմությունները:

Կործանում են ուզում տանել մի ողջ ազգ՝/ Բութ ու դժնի գործարքներով տմարդի:/

10.3. 1991 թվագրված չափածոն արդեն անկախության պարգեւած ոգեւորության ստեղծագործական հրճ-

բանաստեղծական տարեգրությունը, այնուհետեւ, հեծում է, դառնանում սումգայիթյան ջարդին վերաբերող տողերում, վստահորեն սրբում արցունքները եւ դառնում Աստծուն, օրհնություն խնդրելով ղարաբաղյան հարցում:

Հայրենասիրական երգերի վրա առօրյայի կնիքն է: Օրով, ամսաթվով, տարեթվով ծննդյան հաստատագրումներ ունեցող բանաստեղծությունները ասես ճեղքել են հենց նույն օրը, դուրս ժայթքել բանաստեղծի հոգուց, իրենց ուժն առնելով անհանգիստ ժողովրդի կամային ու հայրենասիրական որակներից: Եվ որքան լավ է, որ դրանք հեռու են մտացածին ու ծրագրային լինելուց: Այդպիսին են 1991-ով թվագրված բանաստեղծությունները, որոնք տոն են տալիս հայոց ազատաբաղձ թռիչքներին.

Թռիչք է ու թեւ, / Թեւ է ու թռիչք, / Ու կապանքներն են ընկնում մեկ առ մեկ...

Ընդունելով ոգու թռիչքները, «Անցումային շրջան» հասկացությամբ է բալասանում ընկճվող հոգիներին, բայց եւ քիչ-քիչ ահա բարձրանում է ներքին տագնապի զգացողությունը: Սա արդեն 1992-ին, երբ բանաստեղծն իր ապրումների խորությունը չափելու համար գտնում է բանաստեղծական պահը:

Սեւանա կղզում թառած ճայերը «Հուշում են վայեր», կանչում զայրույթով եւ ազդարարում տագնապների սկիզբը: Իսկ եթե չլիներ անցյալը գեւած հրճվանքներով, բայց հետո արդեն սկսվում են առօրյայի ճեպանկարները՝ տարբեր շրջանակներով: Ահա դրանցից մեկը՝ սիրո պակասը, եւ բանաստեղծի ահազանգը.

Թե սիրող սիրտը ահազանգ չզգա, / Սերը կմաշվի հոգսի արանքում...

Ճեպանկարի մի ուրիշ հատվածում բանաստեղծական տողը զիգզագվող ճանապարհ է ստեղծում ու կախվում է հարցը.

Թողած տուն ու տեղ, թողած հայրենիք / Ո՞ւր են հեռանում մարդիկ աներագ...

Ներքնապես ապրած բոլոր տառապանքների մեջ, սակայն, բանաստեղծի համար մշտապես իր հաստատուն կեցվածքով կանգնում է Սրբազան լեռը՝ հայոց նախնիների ոգու տունը: Ահա թե ում առջեւ են պատասխանատու բոլոր «նորահայտ պաշտոնյաները», «բացը չորից չջոկող» բոլոր պատգամավորները, հայրենիքը դժվար պահի մեջ լքող հեռացողները:

Բանաստեղծի անհանգիստ հոգին փրկության ելք է որոնում ինքնասուզումների մեջ.

Գուցե մենք մե՞նք չենք: Ո՞վ ենք այդ դեպքում...

Հաջորդ պահին կրկին՝

Մենք գուցե վաղուց անցել ենք կյանքից.../ Ովքե՞ր ենք: Ե՞րբ ենք ապրել աշխարհում / Ու ե՞րբ ենք անցել այս ճանապարհով...

Մինչդեռ բանաստեղծի հոգին գարուն է երազում, արեւային օրեր, լուսավոր հավատ: Ուստի, թողնելով 90-ական թվականների խավարն ու դժնի օրերի պատկերները, նա կրկին ետ է գնում, հանդիպելու ինքն իր հետ սարերի հեռվում: Սակայն նույն ինքն է, նույն մտահոգությունները՝ հայրենիքի ճակատագրի, սերունդների պահվածքի մասին: Այստեղ՝ սարերի հեռվում եթե իր սերն է, ուրեմն՝ նման է իր «սրտաչափ Հայաստանին», եթե իր երգն է, ուրեմն պարզել է ճախրանքի սովոր թեւերը, բայց իր հայացքը կրկին դավերի վրա է:

«Ինձ համար պոեզիան Հայկ Նահապետի արձակած այն նետն է նաեւ, որ տապալելով չարին՝ հազարամյակների միջով անշեղորեն սլանում է դեպի առաջ...», գրում է Համլետ Կարճիկյանը, հաստատելով այն իրողությունը, որ կենդանի ծեսով ապրում է նրա «Սիրո բույրը... Հայաստանի» ժողովածուի մեջ ամփոփված բանաստեղծությունների մեջ:

ՖԵԼԻՔՍ ԲԱԽՇԻՅԱՆ

ՍՓՅՈՒՌՔ

Լեւոն Գաբրճյանի համերգները Կանադայում եւ ԱՄՆ-ում

Գուսանական եւ ժողովրդական երգերի նշանավոր կատարող, սփյուռքահայ երգիչ Լեւոն Գաբրճյանը, որը ծնվել եւ մեծացել է Հալեպում, արտիստական գործունեությունը ծավալել Բեյրութում, Լիբանանի պատերազմի հետեւանքով գաղթել ԱՄՆ, ավարտեց մեկամսյա համերգային շրջագայությունը Կանադայում եւ ԱՄՆ-ի հյուսիսի հայաշատ շրջաններում՝ ժողովրդական գործիքների անսամբլի հետ ներկայացնելով հայկական ժողովրդական եւ գուսանական երգերի, սեփական ստեղծագործությունների մի ընտրանի:

ԼԵՎՈՆ ԳԱԲՐՃՅԱՆ

Համաձայն համերգների ունկնդիրների եւ մամուլի վկայության, «Աշուղ Լեւոն» մականունով անվանի երգչի համերգն արժանացել է խանդավառ ընդունելության, մասնավորապես նշվել, որ ահա, արդեն ավելի քան 40 տարի նա գաղութից գաղութ՝ Կանադայից մինչեւ Ավստրալիա, ինչպես նաեւ Փարիզից մինչեւ Մերձավոր Արեւելքի երկրներ տանում է հայ հայրենասիրական երգը:

1971 թ.-ից սկսած, ավելի քան 20 տարի երգիչը հաճախակի է այցելել մայր հայրենիք, ձայնագրություններ կատարել տեղի ռադիոյի, ինչպես նաեւ նախկին խորհրդային «Մելոդիա» ֆիրմայի համար, համերգներ տվել Երեւանում, Լենինականում (այժմ՝ Գյումրի) եւ այլ քաղաքներում:

Նա սերտ բարեկամություն էր հաստատել Արամ Մերանգուլյանի անվան ժողգործիքների անսամբլի, նրա ղեկավարներ Ստեփան Ջրբաշյանի, Արմեն Մանդակունյանի, Մանվել Բեգլարյանի, Ռուբեն Մաթեւոսյանի, մենակատարներ Հովհաննես Բադալյանի եւ Օֆելյա Համբարձումյանի հետ: Վերջինիս, ինչպես նաեւ Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասանուհի Ժենյա Ավետիսյանի հետ ելույթներ է ունեցել Կալիֆոռնիայի հայաշատ կենտրոններում:

Մասնագետները, մամուլը բարձր գնահատական են տալիս արտիստի կատարողական արվեստին: «Ո՞վ ծանոթ չէ Լեւոն Գաբրճյանին» «Ասպարեզ» թերթում գրել է բանաստեղծ Վահրամ Հաճյանը: Ո՞վ գեթ մեկ անգամ չի հմայվել նրա բնատուր ձայնի գեղեցկությամբ, նրա հուզականությամբ, կատարողական բարձր արվեստով: Նրա Սայաթ-Նովան, գուսանական ու ժողովրդական երգերը հնչել են սփյուռքից մինչեւ հայրենիք, հնչել են գեղեցիկ, սրտառուչ, բացառապես յուրահատուկ»:

Շրջագայությունից վերադառնալուց հետո Լեւոն Գաբրճյանը զանգահարեց Արմենպրեսի թղթակցին, պատմեց իր համերգների եւ երկար տարիների փայփայած փափագի մասին՝ երգել Արցախում, նրա հերոս ժողովրդի համար, երգել Արցախին նվիրված իր երգերը: «Եթե ամեն ինչ բարեհաջող լինի ինձ համար, ապա ծրագրել եմ ամռան վերջերին կամ աշնան սկզբներին գալ եւ համերգ տալ Ստեփանակերտում ու Արցախի այլ վայրերում», ասաց Լեւոն Գաբրճյանը:

ԱՆԻԿ ՄԱՆԹՐՅԱՆ
Արմենպրեսի թղթակից,
«Ազգի» համար

Աֆրո-ամերիկյան մշակույթը Երեւանում

Երեկ «Մոսկվա» կինոթատրոնում բացվեց աֆրո-ամերիկյան պատմության միամսյակը, որի կազմակերպիչն է Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանատունը: Այս միջոցառումը նշանավորում է ամերիկյան կյանքի բոլոր ոլորտներում աֆրո-ամերիկացիների ունեցած հարուստ ավանդները, աֆրո-ամերիկյան պատմության վառ էջերը: Բացման հանդիսավոր արարողությունից հետո ցուցադրվեց «Ամիսթադ» ամերիկյան գեղարվեստական ֆիլմը, որը լայն պատկերացում է տալիս թեմայի մասին: Դեռեւս 1926 թ.-ից Մ. Նահանգներում հայտնի սեւամորթ գրող եւ գիտնական դոկտ. Քարթեր Գ. Վուդսոնի նախաձեռնությամբ սկսել է նշվել «Նեգրական պատմության շաբաթը», իսկ արդեն 1976 թ. փետրվարին այն վերածվել է «Նեգրական պատմության միամսյակի»:

Աֆրո-ամերիկյան պատմության համազգային միամսյակի առիթով ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Ու. Բուշը ուղերձով դիմել է միամսյակի մասնակիցներին, որում խոսվում է այս միջոցառման կարեւորության մասին: Կարծում ենք, որ միջոցառումը հետաքրքրություն կառաջացնի նաեւ Հայաստանում:

Ա. Կ.

ԼՈՒՐԵՐ ԱՄՆ -ԻՑ

Աճուրդում ղարաբաղյան գորգն է

«Սարալգորգ» ֆիրմայի գործընկերներից Զավեն Քեն Դարյանը երկու ղարաբաղյան ձեռագործ գորգեր է նվիրել Նյու Յորքի համալսարանի Կիմել կենտրոնում փետրվարի 17-ին կայացած աճուրդին մասնակցելու համար, տեղեկացնում է «Արմինյն միրոր-սփեքթեյթր» շաբաթաթերթը: «Սարալգորգը» Ստեփանակերտում գործող երկու գորգի արհեստանոցներից մեկն է, եւ աճուրդի նպատակն է զարկ տալ արվեստի զանազան նախաձեռնություններին Ղարաբաղում: Աճուրդը կազմակերպել են Նյու Յորքի համալսարանի հայկական ակումբն ու Հայ ուսանողների ասոցիացիան:

«Ներկայացված գորգերը կոչվում են «Վան» եւ «Երեւան»: Դրանք ամենաշատ փնտրված նախշերով գորգեր են», ասում է Դարյանը, ավելացնելով, որ ներկայումս «Սարալգորգում» աշխատում են 30 մասնագետներ, որոնք տարեկան արտադրում են 65 գորգ ազգային ավանդական նախշերով:

Աճուրդը, հավաստիացնում է թերթը, ծառայելու է ոչ միայն աշխարհին ծանոթացնելու ղարաբաղյան գորգերը, այլ նաեւ մեր ազգային ավանդույթները վառ պահելու եւ Ղարաբաղում նոր գործատեղեր բացելու հնարավորություններին:

Դրամագիտական ուսումնասիրությունների երկրորդ հատորը

Կալիֆոռնիայում գործող դրամագիտության հայկական ընկերությունը (ԴՀԸ) հրապարակ է հանել դոկտ. Պոլ Բեդուկյանի «Դրամագիտական ուսումնասիրությունների ընտրանի» ժողովածուի երկրորդ հատորը, հաղորդում է «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթը:

Բեդուկյանն առաջատար հեղինակություն է հայկական դրամագիտության բնագավառում: Նրա հարուստ գիտելիքները քիմիայից ու մետալուրգիայից, զուգորդված իր հետազոտող մտքի ու հայկական ժառանգությունների հանդեպ սիրո հետ նրան դարձնում են եզակի մասնագետ: Ըստ թերթի, ԴՀԸ-ն, կազմված 1971-ին, միակ հայկական դրամագիտական կազմակերպությունն է, որ գործում է: Ցարդ հրատարակել է բազում գրքեր հայկական հին ու միջնադարյան դրամների վերաբերյալ:

Հ. Օ.

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

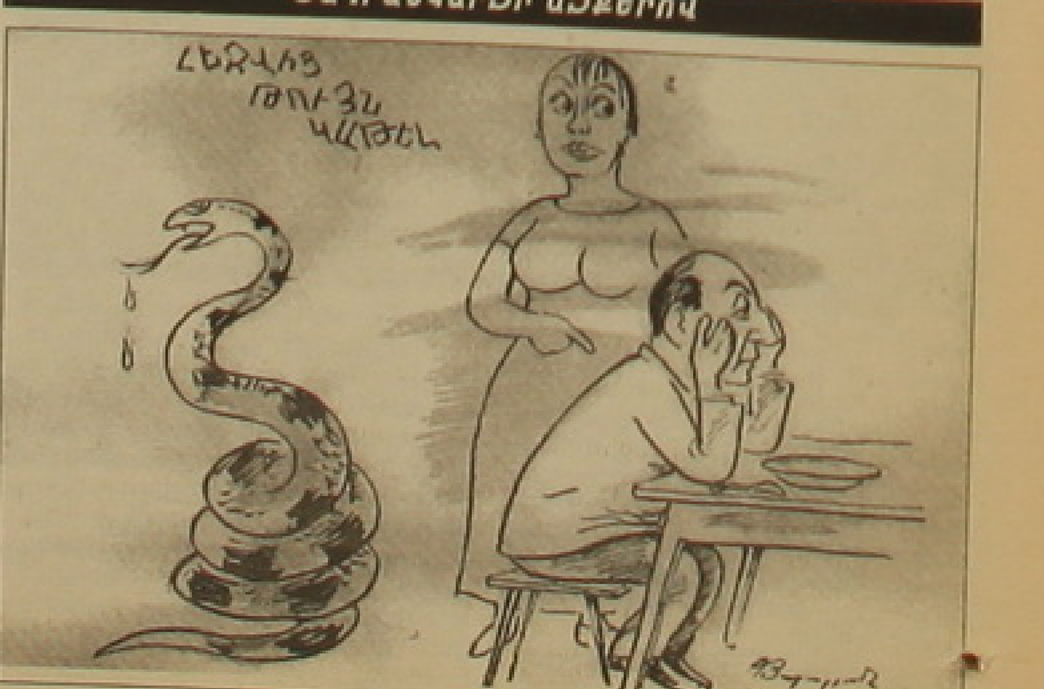

Հաղթական ավարտ

Հայաստանը 2-0 հաշվով հաղթեց Վրաստանին

Կիպրոսում վերջնագիծը հատեց 8 հավաքականների մասնակցությամբ անցկացված ֆուտբոլի միջազգային մրցաշարը: Ավարտական խաղում, 7-րդ տեղի համար մրցավեճում Հայաստանի ազգային հավաքականը վերջապես հաղթանակ տոնեց: Հայ ֆուտբոլիստները 2-0 հաշվով հաղթեցին Վրաստանի հավաքականին: Խաղի 42-րդ րոպեին հաշիվը բացեց Արման Քարամյանը, 10 րոպե անց աչքի ընկավ Արտավազդ Քարամյանը: Այսպիսով, ՀՀ հավաքականը Կիպրոսում անցկացրած 3 հանդիպումներից մեկում պարտվեց, մեկն ավարտեց ոչ-ոքի (11 մ հարվածներով զիջեց) եւ մեկ խաղ շահեց՝ գրավելով 7-րդ տեղը: ՀՀ հավաքականը ռեւանշի հասավ Վրաստանի ընտրանու նկատմամբ՝ 2000 թ. Կիպրոսում կրած պարտության դիմաց (1-2): Դա Հայաստանի եւ Վրաստանի հավաքականների 4-րդ հանդիպումն էր: Առաջինը կայացել էր 1997 թ. մարտի 30-ին Թբիլիսիում եւ ավարտվել մեր ֆուտբոլիստների խայտառակ պարտությամբ (0-7): 2000 թ. ապրիլի 26-ին Երեւանում կայացած խաղում դարպասները մնացել էին անառիկ:

Կիպրոսյան մրցաշարի եզրափակիչում մրցեցին Ռումինիայի եւ Հունգարիայի հավաքականները: Հաջողությունն ուղեկցեց ռումին ֆուտբոլիստներին, որոնք հաղթելով 3-0 հաշվով, դարձան մրցաշարի հաղթող: Այդ խաղում 11-րդ րոպեին հաշիվը բացել էր Դորին Միխուցը: Խաղավերջում Յոնել Դանչիլեսկուն երկու անգամ գրավեց մրցակցի դարպասը: 3-րդ տեղի համար պայքարում Բելառուսի հավաքականը 4-1 հաշվով հաղթեց լատվիացիներին: Այդ խաղում «հեթ-տրիկի» հեղինակ դարձավ բելառուսցի Մաքսիմ Ռոմաշչենկոն: Ընդ որում, մինչեւ 75-րդ րոպեն հաշիվը հավասար էր (1-1): 5-րդ տեղի համար պայքարում Կիպրոսի ընտրանին 2-1 հաշվով պարտության մատնեց Ղազախստանի հավաքականին:

Առաջատարներն ամրապնդում են դիրքերը

Հանգստյան օրերին եվրոպական առաջատար ֆուտբոլային երկրներում կայացան հերթական տուրի հանդիպումները: **Իտալիայում** 22-րդ տուրը հաջող էր առաջատարների համար: «Միլանը» տուրի կենտրոնական խաղում 3-2 հաշվով հաղթեց «Ինտերին»: Այդ խաղում «Միլանն» իսկական մարզական սխրանք գործեց: Պարտվելով 0-2 հաշվով, առաջատարն ի վերջո կամային հաղթանակ տոնեց: Հաղթական գնդակը խաղավարտից 5 րոպե առաջ խփեց Զեեդորֆը: «Միլանը» 55 միավորով գլխավորում է աղյուսակը: Առաջատարից 5 միավորով հետ է մնում «Ռոման», որը սեփական հարկի տակ ջախջախեց «Սիենային» (6-0): Արդյունավետությամբ աչքի ընկավ Կասանոն՝ խփելով 3 գնդակ: «Ռոմային» մեկ միավորով զիջող «Յուվենտուսն» էլ հյուրընկալվելիս շահեց հանդիպումը «Բոլոնիայից»: Թուրինցիներին հաղթանակ պարգեւեց Յուլիանոյի խփած միակ գնդակը: Տուրի մյուս հանդիպումների արդյունքներն են. «Կյեւո»-«Լացիո»՝ 0-0, «Ուդինեզե»-«Անկոնա»՝ 3-0, «Ռեջինա»-«Պերուջա»՝ 1-2, «Մոդենա»-«Էմպոլի»՝ 1-1, «Բրեշիա»-«Լեչե»՝ 1-2, «Սամպդորիա»-«Պարմա»՝ 1-2: Ռմբարկուների ցուցակը 17 գնդակով գլխավորում է Անդրեյ Շեւչենկոն:

Իսպանիայում առաջատար եռյակից հաջողությունն ուղեկցեց միայն աղյուսակը գլխավորող Մադրիդի «Ռեալին»: «Արքայական ակումբը» հյուրընկալվելիս հաղթեց «Էսպանյոլին» (4-2): Կրկին խաղադաշտից առանց գոլի չհեռացավ Ռոնալդոն՝ խփելով 2 գնդակ: Բրազիլացի հարձակվողը 21 գոլով գլխավորում է լավագույն ռմբարկուների ցուցակը: Նա 7 գնդակով գերազանցում է 2-րդ տեղում ընթացող Սալվային («Մալագա»): «Ռեալը» 56 միավորով վստահ գլխավորում է աղյուսակը: Իսկ ահա 2-րդ տեղում ընթացող «Վալենսիան» սեփական հարկի տակ 0-1 հաշվով զիջեց «Բարսելոնին»: Կատալոնցիներին հաղթանակ պարգեւեց Հերարդի խփած միակ գոլը: «Վալենսիան» 5 միավորով զիջում է «Ռեալին»: 3-րդ տեղում ընթացող «Դեպորտիվոն» (50 միավոր) ոչ-ոքի խաղաց «Սելտիկոյի» հետ: Մյուս հանդիպումներում գրանցվել են հետեւյալ արդյունքները. «Սելթա»-«Մալագա»՝ 0-2, «Սեւիլիա»-«Ռեալ Սոսյեդադ»՝ 1-0, «Օսասունա»-«Մալյորկա»՝ 1-1, «Ատլետիկ»-«Բետիս»՝ 1-1, «Սարագոսա»-«Վիլյառեալ»՝ 4-1, «Ալբասետե»-«Մուրսիա»՝ 1-0, «Ռասինգ»-«Վալյադոլիդ»՝ 1-0:

Գերմանիայում առաջատարը՝ «Վերդերը» հյուրընկալվելիս ոչ-ոքի (0-0) ավարտեց հանդիպումը «Շալկե-04»-ի հետ: Չնայած 2 միավորի կորստին, «Վերդերը» վստահորեն գլխավորում է աղյուսակը (49 միավոր): Առաջատարին 7 միավորով զիջող «Բավարիան» Մյունխենում Դեմիկելիսի խփած միակ գոլի շնորհիվ հաղթեց «Համբուրգին»: Անհաջողության մատնվեց «Շտուտգարտը» (39 միավոր)՝ զիջելով «Կայզերսլաուտերնին» (0-1): Մյուս խաղերի արդյունքներն են. «Բորուսիա» Դ.-«Քյոլն»՝ 1-0, «Հերտա»-«Այնտրախտ»՝ 1-2, «Բայեր»-«Բոխում»՝ 1-3, «Վոլֆսբուրգ»-«Մյունխեն-1860»՝ 3-1, «Հանզա»-«Հաննովեր»՝ 3-1, «Բորուսիա» Մ.-«Ֆրայբուրգ»՝ 2-2: Ռմբարկուների ցուցակը գլխավորում է «Վերդերի» հարձակվող Այլտոնը՝ 19 գնդակ:

Անգլիայի պրեմիեր-լիգայում կենտրոնականը «Չելսի»-«Արսենալ» հանդիպումն էր: Ընթացիկ մրցաշրջանում «Արսենալը» 3-րդ անգամ հաղթեց Ռոման Աբրամովիչի թիմին (2-1): Թեեւ «Չելսին» արդեն 1-ին րոպեին Գուդյոնսենի հարվածից հետո հաշվի մեջ առաջ անցավ, սակայն շուտով Վիերան ու Էդուն գրավեցին մրցակցի դարպասը՝ ապահովելով «Արսենալի» հաղթանակը: «Արսենալը» 64 միավորով գլխավորում է աղյուսակը: Նրանից 7 միավորով հետ է մնում «Մանչեսթր յունայթեդը», որը սեփական հարկի տակ «Լիդսի» հետ խաղում բավարարվեց ոչ-ոքի արդյունքով (1-1): «Չելսին» 55 միավորով 3-րդ տեղում է: 26-րդ տուրի մյուս հանդիպումների արդյունքներն այսպիսին են. «Տոտենհեմ»-«Լեսթեր»՝ 4-4, «Աստոն Վիլա»-«Բիրմինգհեմ»՝ 2-2, «Նյուքասլ»-«Միդլսբրո»՝ 2-1, «Չարլտոն»-«Բլեքբըռն»՝ 3-2, «Բոլտոն»-«Մանչեսթր սիթի»՝ 1-3, «Սաութհեմփթոն»-«Էվերտոն»՝ 3-3, «Վուլվերհեմփթոն»-«Ֆուլհեմ»՝ 2-1:

Միջմայրցամաքային գավաթը կփոխարինվի ակումբային առաջնությամբ

ՖԻՖԱ-ի նախագահ Զեպ Բլատերը հանդես է եկել նոր նախաձեռնությամբ: 2005 թ. սկսած Միջմայրցամաքային գավաթի խաղարկությունը փոխարինվելու է աշխարհի ակումբային առաջնությամբ: Նշենք, որ 2000 թ. անցկացված աշխարհի ակումբային փորձնական առաջնությունից հետո մրցաշարն այլեւս չկայացավ: Եթե նախկինում աշխարհի ակումբային առաջնությունը կապ չուներ Միջմայրցամաքային գավաթի խաղարկության հետ, ապա այժմ այն փոխարինելու է դրան: Այսինքն, ըստ Բլատերի, նոր մրցանակը բացի Եվրոպայի եւ Հարավային Ամերիկայի ուժեղագույն թիմերից, վիճարկելու են նաեւ Ասիայի, Աֆրիկայի, Հյուսիսային Ամերիկայի եւ Օվկիանիայի լավագույն ակումբները: Եթե նախկինում մասնակից թիմերը նախնական փուլում բաժանվում էին 2 խմբի, ապա այժմ մրցակարգը փոփոխվել է: Եվրոպայի չեմպիոնների լիգայի եւ Լիբերտադորեսի գավաթի հաղթողները մրցաշարը կսկսեն 2-րդ փուլից: Իսկ առաջին փուլում մյուս 4 մայրցամաքների ուժեղագույն թիմերը վիճակահանությամբ զույգեր կկազմեն եւ կորոշեն երկու լավագույններին: Այդ թիմերն էլ երկրորդ փուլում կդառնան Եվրոպայի եւ Հարավային Ամերիկայի ներկայացուցիչների մրցակիցները կիսաեզրափակիչում: Այսպիսով, աշխարհի ակումբային չեմպիոնին որոշելու համար հարկ կլինի անցկացնել 5 խաղ, իսկ հաղթող թիմն առավելագույնը կանցկացնի 3 հանդիպում: Ընդ որում եվրոպացիներն ու հարավամերիկացիները կանցկացնեն ընդամենը 2-ական հանդիպում:

Փետրվարի 29-ին ՖԻՖԱ-ի գործկոմի նիստում պետք է քննարկվի Բլատերի առաջարկը: Եթե այն ընդունվի եւ հաստատվի, ապա ավելի քան 40 տարվա պատմություն ունեցող Միջմայրցամաքային գավաթի խաղարկությունն այս տարվա դեկտեմբերին կանցկացվի վերջին անգամ: Իհարկե, հավանականությունը մեծ է, որ եզրափակիչ դուրս կգան Եվրոպայի եւ Հարավային Ամերիկայի ուժեղագույն թիմերը, որոնք էլ որպես կանոն վիճարկում են Միջմայրցամաքային գավաթը:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Հայ պատանիների վստահ ելույթը

Կիպրոսում ուսումնամարզական հավաքի մեջ գտնվող ֆուտբոլի Հայաստանի պատանեկան հավաքականը (մինչեւ 17 տարեկաններ) հերթական հանդիպումներն անցկացրեց: Առաջին խաղում հայ պատանիները 1-2 հաշվով տանուլ տվեցին տեղի ԱԵԼ թիմին: Հաջորդ խաղում մեր ֆուտբոլիստներն իրենց գերազանց դրսեւորեցին՝ 3-0 հաշվով պարտության մատնելով «Ապոլոնի» փոխարինող կազմին, որն ընթանում է 1-ին տեղում: Ինչպես տեղեկացանք ՀՖՖ-ի մամուլի ծառայությունից, հաշիվը 10-րդ րոպեին բացել է Տաշքենդից հրավիրված Կառլեն Աբրամովը, որը լավ տպավորություն է թողել: Իսկ 33-րդ րոպեին անհատական վարպետությամբ փայլել է Ժորա Հովհաննիսյանը՝ դառնալով տպավորիչ գոլի հեղինակ: Ընդմիջումից հետո հավաքականի հաղթանակն ամրապնդել է «Բանանց-2»-ի ֆուտբոլիստ Արտակ Օսեյանը:

Պատանեկան հավաքականը «Փյունիկի» հետ Կիպրոսում ուսումնամարզական հավաքը կշարունակի մինչեւ փետրվարի 29-ը: Նախատեսվում է ընկերական հանդիպում անցկացնել Նորվեգիայի պատանեկան հավաքականի հետ:

Վերջնագծում պայքարը սրվել է

Մոսկվայում վերջնագծին է մոտենում «Աէրոֆլոտի» հովանու ներքո անցկացվող շախմատային փառատոնը: Վերջին 3 տուրերում ուժեղագույնների խմբում հանդես եկող հայ շախմատիստներից բոլորից հաջողը Գաբրիել Սարգսյանի ելույթն էր, որը վաստակից 2,5 միավոր: 2-ական միավոր իրենց օգտին գրանցեցին Ռաֆայել Վահանյանը, Կարեն Ասրյանը, Տիգրան Պետրոսյանը, Արտաշես Մինասյանը: Առաջին միավորը վաստակեց Արման Փաշիկյանը՝ 5-րդ տուրում տոնելով անդրանիկ հաղթանակը:

6 տուրից հետո «A» խմբում հայ շախմատիստներից լավագույն արդյունքն ունի Կարեն Ասրյանը (4,5 միավոր): Աղյուսակը 5-ական միավորով գլխավորում են Ֆերենց Բերկեշը, Վալերի Ֆիլիպովը, Ալեքսանդր Ռուստեմովը եւ Պավել Տրեգուբովը:

«B» եւ «C» խմբի մրցաշարի մասնակիցներն անցկացրել են 7 տուր: «B» խմբում հիանալի են հանդես գալիս Բենիամին Գալստյանն ու Վրաստանը ներկայացնող Դավիթ Հարությունյանը: Գալստյանը 6 անընդմեջ հաղթանակներից հետո առաջին պարտությունը կրեց՝ 7-րդ տուրում զիջելով Դավիթ Հարությունյանին: Վերջինս էլ 6,5 միավորով միանձնյա գլխավորեց աղյուսակը: Բենիամին Գալստյանը 6 միավորով Չագաեւի, Շվեդչիկովի, Բագատուրովի հետ բաժանում է 2-5-րդ տեղերը: 3,5 միավոր վաստակեց Լեւոն Բաբուջյանը, որն իր հաշվին ունի 5,5 միավոր: 5 միավոր ունի Աշոտ Նադանյանը, որը վերջին 3 տուրերում անընդմեջ հաղթանակներ տոնեց:

«C» խմբում առաջատարի դերը ստանձնել է Ավետիք Գրիգորյանը, որը Միրզանուրովի հետ 6,5 միավորով գլխավորում է աղյուսակը: Ավետիքը վերջին 4 տուրերում 3,5 միավոր վաստակեց: Առաջատարների թվում է նաեւ ռուսաստանցի Արսեն Օհանյանցը (5,5 միավոր): Մրցաշարում կխաղացվի 9 տուր:

Լինարեսը ոչ-ոքիների վիրուսով է վարակվել

Իսպանական Լինարես քաղաքում մեկնարկել է շախմատի ավանդական մրցաշար 7 ուժեղագույն գրոսմայստերների մասնակցությամբ, որոնք 2 շրջանով կորոշեն հաղթողին: Այս մրցաշարն անցկացվում է արդեն 21-րդ անգամ: Այն ՖԻԴԵ-ի 20-րդ կարգին է դասվում: Մասնակցում են Գարի Կասպարովը (2830), Վլադիմիր Կրամնիկը (2777), Ալեքսեյ Շիրովը (2736), Վեսելին Թոփալովը (2735), Պետեր Լեկոն (2722), Պակո Վալյեխոն (2663) եւ Թեյմուր Ռաջաբովը (2656):

Արդեն կայացել է 4 տուր: Առայժմ մրցակիցները խաղաղասիրաբար են տրամադրված: Կայացած 12 պարտիաներից մեկում է արդյունավետ ելք գրանցվել: Առաջին տուրում Լեկոն սեւերով հաղթել է Ռաջաբովին: Մյուս պարտիաներում միավորը բաժանել են Վալյեխոն ու Կրամնիկը, Շիրովն ու Կասպարովը, Կասպարովն ու Ռաջաբովը, Կրամնիկն ու Շիրովը, Թոփալովն ու Վալյեխոն, Լեկոն ու Կասպարովը, Ռաջաբովն ու Կրամնիկը, Շիրովն ու Թոփալովը, Կրամնիկը եւ Լեկոն, Թոփալովն ու Ռաջաբովը եւ Վալյեխոն ու Շիրովը:

4 տուրից հետո մրցաշարային աղյուսակը 2-ական միավորով գլխավորում են Լեկոն, Շիրովն ու Կրամնիկը: Սակայն Լեկոն 3 պարտիա է անցկացրել, մինչդեռ մյուս երկուսը՝ 4-ական: Մնացած չորս շախմատիստների հաշվին գրանցված է 1,5-ական միավոր:

«Ցյուրիխը» շտկում է մրցաշարային գործերը

Երկամսյա ընդմիջումից հետո կրկին վերսկսված Շվեյցարիայի առաջնությունը հաջող է սկսել «Ցյուրիխը», որում հանդես է գալիս ՀՀ հավաքականի կիսապաշտպան Արթուր Պետրոսյանը: «Ցյուրիխը» 2-րդ անընդմեջ հաղթանակը տոնեց՝ այս անգամ 2-0 հաշվով պարտության մատնելով «Սերվետին», որի կազմում հանդես է գալիս Հարություն Վարդանյանը: Այս հաղթանակի շնորհիվ «Ցյուրիխը» զգալիորեն շտկեց մրցաշարային գործերը: 20 խաղից հետո նույնքան միավորով «Ցյուրիխը» 7-րդ տեղում է: Աղյուսակը 56 միավորով վստահորեն գլխավորող «Բազելը» ոչ-ոքի (2-2) խաղաց «Գրասհոպերսի» հետ: 2-րդ տեղում «Յանգ բոյզն» է (41 միավոր), որը հյուրընկալվելիս հաղթեց «Սենտ Գալենին» (3-1): «Սերվետը» 34 միավորով 3-րդ տեղում է: Մյուս հանդիպումների արդյունքներն են. «Թուն»-«Արաու»՝ 6-3, «Քսամաքս»-«Վիլ»՝ 0-2:

Ֆեոֆանովայի նոր նվաճումը

Դոնեցկում Ելենա Իսինբաեւայի սահմանած համաշխարհային նոր ռեկորդը (4 մ 83 սմ) ընդամենը մեկ շաբաթվա կյանք ունեցավ: Աթենքում կայացած մրցումներում ռուսաստանցի Սվետլանա Ֆեոֆանովան գերազանցեց այդ ռեկորդը: Հանրահայտ ձողացատկորդուհին հաղթահարեց 4 մ 85 սմ բարձրությունը: Մրցումներին մասնակցող Ելենա Իսինբաեւան չկարողացավ հաղթահարել նույնիսկ 4 մ 60 սմ բարձրությունը:

Օրվա հետքով

Եվրախորհրդարանում հասունանում է ղարաբաղյան կարգավորման ոչ հայանպաստ նախաձեռնություն

Սկիզբը՝ էջ 1

Հարավային Կովկասում ԵՄ հատուկ ներկայացուցիչը շեշտել է, որ չնայած «վարդյա» հեղափոխության մեծ ժողովրդականությանը, այն ժողովրդավարական միջոց չէր, եւ Վրաստանը պետք է ապացուցի իր ժողովրդավարական դեմքը: Տալվիտիեն կասկածի տակ չդնելով նախագահական արտահերթ ընտրությունների թափանցիկությունը եւ Սաակաշվիլու համոզիչ հաղթանակը, հիշեցրել է, որ Գամսախուրդիան եւ Շեւարդնաձեն եւս ժամանակին ժողովրդայնություն էին վայելում: Իտալացի խորհրդարանական Վոլչիչը մտահոգություն է հայտնել Վրաստանում ընդդիմություն չլինելու փաստով՝ չբացառելով, որ խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքում Վրաստանի խորհրդարանում ընդդիմություն չլինի:

Հույն խորհրդարանական Սուլադակիսը շեշտել է, որ Հարավային Կովկասի հանրապետություններում քաղաքական համակարգը ժամանակակից չէ եւ ավելի մոտ է ֆեոդալականին՝ մտահոգություն հայտնելով տարածաշրջանում Ռուսաստանի եւ ԱՄՆ-ի ռազմական ներկայության փաստով: Ի պատասխան Տալվիտիեն նշել է, որ վաղ է խոսել տարածաշրջանում միջազգային ռազմական ներկայության մասին, մյուս կողմից հավելելով, որ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման համար Արեւմուտք-Ռուսաստան համագործակցությունը կարող է լինել օգտակար:

Վերադառնալով Պեռ Գարթոնի զեկույցին, նշենք, որ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման համար առաջարկվում է կարգավորման մի տարբերակ, ըստ որի Բաքու-Նախիջեւան-Երեւան երկաթգծի շահագործման դեպքում հայկական կողմն ազատում է իր վերահսկողության տակ գտնվող շրջաններից 5-ը՝ Զանգելանը, Ջեբրայիլը, Կուբաթլուն, Աղդամը, Ֆիզուլին:

Պաշտոնական Բաքուն անմիջապես արձագանքեց Գարթոնի զեկույցին, ավելի հստակ՝ զեկույցում տեղ գտած այն գլխին, որը վերաբերում է ղարաբաղյան հակամարտությանը: Ադրբեջանցի բարձրաստիճան պաշտոնյաները շտապեցին հայտարարել, որ Բաքվի համար լիովին ընդունելի է կարգավորման այդ տարբերակը: «Ղարաբաղյան հարցում ես փոխզիջումների կողմնակից չեմ: Ժամանակները փոխվում են: Մենք ԵԱՀԿ-ից սպասում ենք նոր առաջարկներ: Այսօր նման առաջարկություններ ներկայացնելու հիանալի պայմաններ կան: Եվրամիության զեկույցում արդեն հնչել են դրական պահեր, Եվրախորհրդի փաստաթղթերում արդեն իրենց տեղն են գտել Ադրբեջանի համար ընդունելի պահեր», ասել է Իլհամ Ալիեւը:

Երեւանն անընդունելի համարեց այն. Տալվիտիեի հետ Երեւանում վերջերս տեղի ունեցած հանդիպման ավարտին տեղի ունեցած մամլո ասուլիսում արտգործնախարար Օսկանյանը հստակ նշեց, որ Հայաստանը շարունակում է ընդունելի համարել կարգավորման փաթեթային տարբերակը, «սա նոր գաղափար չէ, միշտ էլ եղել է հրապարակի վրա»: Ըստ Օսկանյանի, ղարաբաղյան կարգավորման որեւէ միջոցառում, որի դեպքում ընդհանուր փաթեթից վերցնում են մեկ տարր եւ փորձում է լուծում տալ այդ տարրին, Երեւանի համար ընդունելի չէ:

Ղարաբաղյան իշխանությունները եւս ոգեւորված չեն Գարթոնի զեկույցով, քանզի երկաթուղին գործարկելը եւ դրա դիմաց ԼՂՀ-ի անվտանգությունն ապահովող հինգ շրջանների վերադարձը համարժեք չեն:

Ղարաբաղյան կարգավորման գործընթացը ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի իրավասությունում է, ինչպես նաեւ զուգահեռաբար՝ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների ուղղակի հանդիպումների ձեւաչափում: Պեր Գարթոնի զեկույցն այս առումով կարելի է գնահատել որպես լոկ գաղափար եւ ցանկություն, մանավանդ որ ընդամենը խորհրդարանական նախաձեռնություն է: Սակայն, մյուս կողմից, Եվրախորհրդարանը չի թաքցնում, որ Եվրամիությունը պետք է Հարավային Կովկասում առկա հակամարտությունների, այդ թվում ղարաբաղյան կարգավորման գործընթացում ավելի ակտիվ դեր խաղա: Վերջերս Գարթոնը Բաքվի «Էխո» թերթին տված հարցազրույցում նշել էր, որ միջնորդության հարցում Եվրամիությունն ԱՄՆ-ի եւ Ռուսաստանի համեմատ ունի առավելություններ, ԱՄՆ-ն ունի իր նավթային շահերը եւ հակաահաբեկչական ծրագրերը, Ռուսաստանը՝ նախկին ազդեցության վերականգնման սեփական երազանքները:

Հայաստանի արտաքին գերատեսչությունը, թվում է, այնքան էլ լուրջ կարեւորություն չի տալիս Գարթոնի զեկույցին (երբ 2002 թ. հունվարին Գարթոնը պատրաստեց իր առաջին զեկույցը, արտգործնախարար Օսկանյանը հայ լրագրողներին հորդորեց ուշադրություն դարձնել դրան): Եվ եթե զեկույցի որոշ հատվածներ չհայտնվեին հայկական եւ ադրբեջանական մամուլում, հավանաբար մեր ԱԳՆ-ն ընդհանրապես շրջանցեր այս թեման: Սակայն, մյուս կողմից, տեսականորեն չպետք է բացառել, որ Գարթոնի զեկույցով Եվրամիությունը ղարաբաղյան կարգավորման հարցում նախաձեռնությամբ հանդես գա:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Տեղեկացնում ենք Ձեզ, որ Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ-ի Հաճախորդների բանկային հաշիվների/ավանդների վարման և էլեկտրոնային բանկային ծառայությունների տրամադրման հիմնական պայմաններում և Ծառայությունների սակագներում տեղի են ունեցել որոշակի փոփոխություններ, որոնք համապատասխանաբար ուժի մեջ կմտնեն 2004 թվականի մարտի 1-ից և ապրիլի 1-ից:

Լրացուցիչ տեղեկությունների և մանրամասների համար խնդրում ենք դիմել Բանկի Գլխավոր Մասնաճյուղ (Վ. Սարգսյան 9) կամ Կոմիտաս Մասնաճյուղ (Կոմիտասի պողոտա 3):

Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ-ի Տնօրինություն

HSBC

Ձեր բանկն ամբողջ աշխարհում

ՀՀ-ում Իտալիայի դեսպանությունը հայտարարում է գրավոր թարգմանչության մեկ աշխատատեղի մրցույթ:

Մրցույթին կարող է մասնակցել Հայաստանի Հանրապետությունում երկու տարուց ավելի բնակվող ցանկացած քաղաքացի:

Դիմորդները պետք է գերազանց տիրապետեն հայերեն, իտալերեն եւ անգլերեն լեզուներին, ինչպես նաեւ ունենան համակարգչի հետ աշխատելու հմտություններ (մասնավորապես՝ տիրապետեն **Word, Excel** կամ **Works** համակարգչային ծրագրերին):

Մրցույթի պայմաններին ծանոթանալու եւ հավելյալ տեղեկությունների համար դիմել ՀՀ-ում Իտալիայի դեսպանություն՝ Իտալիայի փողոց 5 հասցեով, կամ զանգահարել 54 23 35, 54 23 36 հեռախոսահամարներով:

• ՋՐՄՈՒՂ-ԿՈՅՈՒՂԻ •

ՊԱՀԱՆՋՎՈՒՄ Է ՏԱՐԱԾՔ

Երեւանի «Ջրմուղ-կոյուղի» ՓԲԸ-ին Արաբկիր համայնքում պահանջվում է մինչեւ 500 քառ. մետր տարածք՝ վարչական եւ արտադրական կարիքների համար:

Դիմել՝ **Աբովյան 62ա, Երեւանի «Ջրմուղ-կոյուղի» ՓԲԸ-ի տնօրինություն, հեռ. 54-32-61**

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Իջեւանի քաղաքապետարանը հայտարարում է հասարակական կառուցապատման նպատակով երկարաժամկետ վարձակալությամբ հողամասերի հատկացման մրցույթ, համաձայն ներքոհիշյալ աղյուսակի՝

Հ/հ	Օգտագործման նպատակը	Հասցեն	Մակերեսը՝ քմ
1	Հասարակական կառուցապատում	Երեւանյան փ.	330
2	Հասարակական կառուցապատում	Երեւանյան փ.	50
3	Հասարակական կառուցապատում	Ղարագյոզյան փ.	360

Մրցույթի մասնակցության հայտերն ընդունվում են մինչեւ 2004 թ. մարտի 19-ը:

Մրցույթը տեղի կունենա քաղաքապետարանի շենքում 2004 թ. մարտի 22-ին:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 3-21-38:

ԻՋԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆ

For Your Internal News of Armenia Log on to
www.azg.am
In Armenian, Russian, English and Turkish

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 24.02.2004 թ. ժ. 9.00-ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	564.45	558.80	570.10
EUR	1	եվրո	709.85	705.60	714.10
RUR	1	ռուս. ռուբլի	19.81	18.60	21.00

UNIStream
Соединяем самое ценное
UNIstream

СИСТЕМА ДЕНЕЖНЫХ ПЕРЕВОДОВ

• из **Армении** в **Россию** и обратно - **1%** от суммы перевода
• **Грузия - 1,5%** от суммы перевода
• **Украина - 1,5%** от суммы перевода
• **Молдова - 1,5%** от суммы перевода
• **Кыргызстан - 1,5%** от суммы перевода

• **65** стран
• **500** городов
• **2000** пунктов обслуживания

• Получатель перевода не несет никаких затрат
• Время доставки – всего несколько минут

АДРЕСА ФИЛИАЛОВ ЗАО "ЮНИБАНК"

• Центральный офис
г. Ереван, ул. Амиряна 12
тел: (3741) **539870**
e-mail: unibank@unibank.am

• Филиалы в г. Ереване:
Филиал "КЕНТРОН"
ул. Абовяна 26
тел: (3741) **542431**
Филиал "МАЛАТИЯ"
ул. Себастия 141
тел: (3741) **776627**
Филиал "КОМИТАС"
ул. Комитаса 15/2
тел: (3741) **261838**

• Филиалы в Армении:
Филиал "ВАНАДЗОР"
г. Ванадзор, ул. Тигран Мец 53
тел: (37451) **40872**
Филиал "ГЮМРИ"
г. Гюмри, ул. Ахтанаки 1
тел: (37441) **33055**

АДРЕСА ФИЛИАЛОВ КБ "ЮНИАСТРУМ БАНК"

• **Центральный офис:**
г. Москва, Суворовская пл. 1
тел: (095) 785-0595, 744-0404

• **Отделения в г. Москве:**
м. "Беговая", ул. Беговая, д. 4, стр. 1, тел. **785-05-72**
м. "Бульвар Дмитрия Донского", ул.Адмирала Лазарева 52, тел. **785-05-72**
м. "Варшавская", Варшавское шоссе 86, тел. **785-05-72**
м. "ВДНХ", ВВЦ, павильон N68, тел. **933-45-94**
м. "Домодедовская", ул.Елецкая 15, тел. **785-05-72**
м. "Калужская", Старокалужское ш. 62,стр. 1, тел. **784-71-90**
м. "Китай-Город", ул.Варварка 14, тел. **787-11-73**
м. "Коломенская", ул. Коломенская 7, стр. 1, тел. **785-05-72**
м. "Новослободская", Суворовская пл. 1, тел. **785-05-95**
м. "Проспект Мира", Проспект Мира 33/1, тел. **797-58-03**
м. "Пражская", Востряковский пр-д 17, стр. 1, тел. **785-05-72**
м. "Сокол", Волоколамское шоссе 2, стр. 1, тел. **785-53-85**
м. "Сокольники", Сокольнический вал 52/5, тел. **286-00-25**
г. Люберцы, Октябрьский пр-т 146, тел. **785-05-72**

• **Филиалы в городах России:**
Волгоград, Екатеринбург, Иваново, Казань, Калининград, Краснодар, Красноярск, Люберцы, Новосибирск, Пермь, Ростов-на-Дону, Самара, Санкт-Петербург, Саратов, Сочи, Ставрополь, Тула, Тюмень, Уфа, Челябинск, Ярославль

• **Список банков входящих в Систему "Юнистрим" в странах СНГ**
Грузия
АО "КАВКАСИОНИ", **тел. (995) 32 - 95 - 14 - 44**
АО "НАРОДНЫЙ БАНК ГРУЗИИ", **тел. (995) 32 - 99 - 91 - 78**
Украина
АКИБ "УКРСИББАНК", **тел. (38044) 230 - 48 - 97**
Молдова
КБ "УНИВЕРСАЛБАНК", **тел. (373) 2 - 24 - 68 - 75**
Кыргызстан
АО "ЭКОБАНК", **тел. (996312) 690 - 316**

ЮНИБАНК | 53 98 70
www.unibank.am

Գովազդի համար զանգահարել՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000. Ստորագրված է տպագրության՝ 23. 02. 2004. Գինը՝ 100 դրամ